

AVGUST - 1986

THOUGHTS

LETO 35

misli

Naslovna slika: Ena lepo obnovljenih kapelic, s katerimi je kar posejana naša rodna domovina.

NEDAVNO sem prejel pismo dolgoletnega naročnika in škoda se mi zdi, da bi obležalo v mojem arhivu. Tu je del njegove prijazne vsebine:

„ . . . Odhajam v rodno domovino, da tam preživim leta, kar mi jih je dobri Bog še odločil na svetu. Če bom seveda po tolikem času še našel doma toplino, po kateri sem vsa leta na tujem imel veliko domotožje. Lahko se zgodi, da se bom vrnil razočaran v Avstralijo, kjer sem preživljal tri desetletja in pol. Pred odhodom pa bi se rad iskreno zahvalil uredništvu in upravi MISLI za vse, kar sem prejemal za mal denar vsa svoja avstralska leta. MISLI sem vedno z veseljem jemal v roke, bile so mi dušna hrana in me ohranjale Slovenca in kristjana; utrjevale so me v vztrajanju in zvestobi idealom, zaradi katerih sem bežal od doma. Ko gledam nazaj, res ne vem, kam bi krenilo moje življenje v tujem svetu, ko bi mi MISLI ne dajale novih moči. Če bom ostal doma, vem, da bom MISLI zelo pogrešal. Žal mi je, da jih ne bom mogel prejemati tja; pa se bom zato še pogosteje spominjal preteklih uric ob njih branju. Še enkrat topla zahvala uredništvu in upravi! Gospod pater, nadaljujte veliko poslanstvo tiskane besede, brez katere bi bilo naše izseljenstvo osiromašeno za neštivilne vrednote...“

Bog s Teboj, dragi naročnik! In hvala za tople vrstice! Ob njih mi ni žal nočnih ur dela za MISLI.

— Urednik in upravnik

KNJIGE! KNJIGE! KNJIGE!

Poštšina v ceni knjig ni vključena, če vam jih moramo poslati po pošti.

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA, I. in II. DEL (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I. and PART II.) — Izdal Slovenian Research Center of America — Cena I. dela 8.— dol., II. dela pa 9.50 dol.

SLOVENSKO SLOVSTVO — BERILO (SLOVENIAN LITERARY READER) — A. L. Ceferin (ed.) — Cena 11.— dolarjev.

SLOVENSKE NARODNE PESMI — SLOVENIAN FOLK SONGS — A. L. Ceferin (ed.) — Cena knjižice z audio-kaseto vred 6.— dolarjev.

ANGLEŠKO—SLOVENSKI in SLOVENSKO—ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi, žepna izdaja. — Pošel. Nova pošiljka je na poti.

ANTOLOGIJA SLOVENSKEGA ZDOMSKEGA PESNIŠTVA, izdana v Argentini, 280 strani. Vezana knjiga 16.— dol., broširana 13.— dol.

ŠKOF ROŽMAN, I., II. in III. del. — Obsežno delo dr. J. Kolariča, podprto s številnimi dokumenti. Cena vseh treh knjig skupaj je 40.—dol. Zaloga je pošla in so nove knjige na poti.

STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM I. del. — Odlična študija razvoja dogodkov 1941 — 1945 v Sloveniji. Spisal Stane Kos, izdala Samozaložba v Rimu. — Cena 13.— dolarjev.

LJUDJE POĐ BIČEM — Trilogija izpod peresa Karla Mauserja iz življenja v Sloveniji med revolucijo in takoj po njej. Zares vredna branja. — Zaloga pošla. Nova je naročena.

VERIGE LAŽNE SVOBODE — Zanimivo knjigo je napisal misijonar Andrej Prebil CM. — Cena vezani knjigi je 13.—, broširani pa 10.— dol.

POLITIKA IN DUHOVNIK — Zanimivo domače pisana avtobiografija pokojnega izseljenskega duhovnika Msgr. I. Kunstlja. Cena 2.— dol.

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO — Izjave prič o teharskih dogodkih in letu 1945 po končani revoluciji. Cena 2.— dol.

V ROGU LEŽIMO POBITI — Opisuje Tomaž Kovač, priča pokola tisočev po končani revoluciji leta 1945. — Cena 2.— dolarja.

PERO IN ČAS I. — Izbor iz pisanja Mirka Javornika od leta 1927 do leta 1977. Obsežna knjiga 529 strani. Cena 15.— dolarjev.

NAŠ IN MOJ ČAS — Zbirko studij etničnih in kulturnih vprašanj je napisal dr. Vinko Brumen, Argentina. — Cena vezani 13.—, broš. 10.— dol.

VOJNA IN REVOLUCIJA — Roman Franka Btkviča na 708 straneh, izšel v Argentini. — Cena broširani knjigi 15.— dolarjev.

ZEMLJA SEM IN VEČNOST — Pesmi Karla Mauserja. Cena 5.—dol.

MATI, DOMOVINA, BOG — Pesmi Ludvika Cegljarja. Cena 2.— dol.

misli

(THOUGHTS) — Religious and Cultural Monthly in Slovenian Language — Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji + Ustanovljen (Established) leta 1952 + Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia — Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji + Urejuje in upravlja (Editor and Manager) FR. BASIL A. VALENTINE, O.F.M., M.B.E., BARAGA HOUSE, 19 A'BECKETT ST. KEW, VIC. 3101 — Tel.: (03) 861 7787 — Poštni naslov: MISLI, P.O. BOX 197, KEW, VIC. 3101 + Naročnina za leto 1985 (Subscription) \$ 6.—; izven Avstralije (Overseas) \$ 12.—; letalsko s posebnim dogovorom. — Naročnina se plačuje vnaprej — Poverjeništvu MISLI imajo vsa slovenska verska središča v Avstraliji + Rokopisov ne vračamo — Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema — Za članke objavljene s podpisom odgovarja pisec sam + Stava in priprava strani (Typing and lay-out): MISLI, 19 A'Beckett Street, Kew, Vic. 3101 + Tisk (Printing): Distinction Printing, 164 Victoria Street, Brunswick, Victoria 3101 — Tel.: (03) 380 6110

VSEBINA:

- Temelj zdrave družine
– Iz apostolskega pisma
Janeza Pavla II. – stran 193
- Naša zemlja – pesem
– M. Jakopič – stran 194
- “Slovenija – moja dežela” –
– T. S. – stran 195
- Narodnostna vzgoja
– Dr. R. Hanželič – stran 197
- Mir je tam . . . – stran 198
- Na Bukovju – črtica
– N. Z. – stran 199
- Hinavščina
– Franc Sodja – stran 201
- Ukrajinska Cerkev in njene
katakombe – stran 202
- Iz središča sv. Cirila in Metoda,
Melbourne – P. Bazilij
– stran 204
- Izpod Triglava – stran 206
- Ob 50-letnici evharističnega
kongresa – Iz govora Aste
Basajeve materam – stran 208
- Iz središča sv. Rafaela, Sydney
– P. Valerijan – stran 210
- Premakljivi svečnik – roman
– Lojze Kozar – stran 213
- Naše nabirke – stran 213
- Mož in žena – Moč navade
– Dr. A. Trstenjak – stran 214
- Priča težkih dni – Dopis s Ko-
roške o grobu v Glinjah
– stran 217
- Z vseh vetrov – stran 218
- Kotiček naših mladih
– stran 220
- Križem avstralske Slovenije
– stran 221
- Tudi s kislim obrazom
se da smejati . . . – stran 224

Temelj zdrave družine

DRUŽINA, ki jo utemeljuje in poživlja ljubezen, je skupnost oseb: moža in žene, staršev in otrok, sorodnikov. Njena prva naloga je, da zvesto živi stvarnost svoje edinosti in si stalno prizadeva, da bi bila pristna skupnost oseb. Notranje počelo, trajna moč in poslednji cilj te naloge je ljubezen: kakor družina brez ljubezni ni skupnost oseb, tako družina brez ljubezni ne more živeti, rasti in se izpopolnjevati kot skupnost oseb.

Prva skupnost, prvo občestvo je tisto, ki nastane in se razvija med zakoncema: v moči zakonske ljubezenske zveze sta mož in žena “ne dva, ampak eno telo”, in sta poklicana, da v svojem občestvu stalno rasteta na osnovi vsakodnevnih zvestobe svoji zakonski obljubi s tem, da popolno podarjata samega sebe drug drugemu.

Značilna za zakonsko skupnost ni le njena enovitost, marveč tudi njena nerazvezljivost. In temeljna dolžnost Cerkev je, da vedno znova poudarja in podčrtuje nauk o nerazvezljivosti zakona. Tistim, ki se jim danes zdi nemogoče, da bi se za vse življenje zvezali z enim človekom, in tistim, ki se prepuščajo kulturnemu toku, ki odklanja nerazvezljivost zakona in celo zasmehuje dolžnost poročencev do zvestobe, Cerkev neprestano naglašava veselo novico o dokončnosti zakonske ljubezni, ki ima svoj temelj in svojo moč v Kristusu.

Nerazvezljivost zakona, ki je zakoreninjena v popolni osebni podaritvi zakoncev drug drugemu in ki jo terja blagor otrok, najde svojo poslednjo resničnost v načrtu, ki ga je razkril Bog v svojem razodetju: Bog namreč hoče in poudarja nerazvezljivost zakona kot sad, znamenje in zahtevo absolutno zveste ljubezni, ki jo ima Bog do človeka in Kristus do svoje Cerkev.

Dar zakramenta svetega zakona je za krščanska zakonca hkrati poklicanost in zapoved, da ostaneta zvesta v vseh preizkušnjah in težavah, v velikodušni pokorščini do svete božje volje: “Kar je torej Bog združil, tega naj človek ne loči!”

In tako je med najvažnejšimi in najnujnejšimi nalogami zakonskih parov v našem času pričanje za neprecenljivo vrednoto nerazvezljivosti in zakonske zvestobe.

Zakonska skupnost je temelj za graditev širše družinske skupnosti, staršev in otrok, bratov in sester, sorodnikov in drugih domačih. Ljubezen pa, ki oživlja medčloveške odnose različnih udov družine, je notranja moč, ki oblikuje družinsko edinost in občestvo ter jo napravlja živo.

CERKEV danes mnoge ne zadovolji. Zakaj ne? Ker bi radi Cerkev, ki bi na vrhu zvonika nabodla petelina, da bi ne kazal več smeri. Radi bi, da bi vzela kemblje zvonovom, da bi jih njih zvok ne budil k bogoslužju in spominjal na krščanske dolžnosti. In dalje bi radi, da bi njena ura ne imela kazalcev in bi nikoli več ne kazali pet minut do dvanajste.

A vsega tega Cerkev ne more storiti, če hoče ostati zvesta svojemu poslanstvu: oznanjati resnico, naj bo prilično ali neprilično, naj človeku godi, ali pa ne. Kristus ne pozna kompromisov.

Družinsko občestvo je mogoče ohranjati in živeti le z velikim duhom pripravljenosti za požrtvovalnost. Dejansko se za takšno občestvo zahteva od vseh in od vsakega veliko-dušna pripravljenost za razumevanje, odpuščanje, spravljenost. Vsaka družina ve, kako sebičnost, razprtija, napetosti in navzkrižja hudo prizadevajo in včasih tudi smrtno ranijo njeno skupnost: od tod številne in raznolične oblike razkladnosti v družinskem življenju.

Kako si pomagati? Posebno prejem zakramenta sprave in udeležba pri uživanju enega samega Kristusovega telesa podarja krščanski družini milost in odgovornost, da premaguje razdore in težave.

Danes je zvestoba v krizi. Ljudje pogosto prelomijo dano besedo. Najraje se sploh ne vežejo. Odločitev za vse življenje se jim zdi prehuda. Raje se obvežejo za določen čas: dokler bo šlo. Če se pokaže boljša možnost, se spet premislijo in drugje zastavijo svoje moči. Drugače, pravijo, se ne splača. Sedanja kriza zvestobe je istovetna s krizo človeške resnice. Zvestoba pa je odsev večne božje zvestobe, večne resnice. Samo Bog more podariti ljudem resnično zvestobo. O, ko bi se vsi tega zavedali!

S stvarjenjem moža in žene po svoji podobi in sličnosti je Bog okronal in dokončal delo svojih rok: poklical ju je k posebni deležnosti pri njegovi ljubezni in hkrati pri njegovi moči Stvarnika in Očeta, da bi namreč svobodno in odgovorno sodelovala pri posredovanju daru človeškega življenja: "Bog ju je blagoslovil in jima rekel: Plodita in množita se ter napolnita zemljo in si jo podvrzita!"

Tako je temeljna naloga družine, da služi življenju, da v potekanju zgodovine uresničuje prvotni Stvarnikov blagoslov in da z roditviijo bogopodobnost predaja naprej od človeka do človeka.

(Iz apostolskega pisma JANEZA PAVLA II.)

NAŠA ZEMLJA

Med njive pot,
ob poti Bog
polje varuje,
z oračem se,
ko orje laz,
domače pomenkuje.

Saj znanca sta
že dolgo let
kot rodna brata,
to grudo sveto,
drago prst,
rada imata.

Glej, dobra je,
dehteča vsa
kot prsi bele
in sladka kakor
deklic smeh,
kot med čebele.

V njej klije znoj
in kmetov trud
bogato pljenja.
Dá blagoslov
On, ki nad njo
roke razpenja.

MARJAN JAKOPIČ

»SLOVENIJA - moja dežela«

POD tem geslom je danes v naši domovini v teku močno slovensko narodno gibanje.

Dosti ljudi, predvsem mladih, nosi pripeto okroglo značko s tem besedilom, pod katerim je zelen lipov list kot narodni znak Slovencev. Papirate nalepke in druge značke različnih oblik in velikosti, vse z istim geslom, se pojavljajo na avtomobilih, v lokalih, trgo-

vinah, avtobusih in drugod. Na vsak korak pade človeku v Sloveniji, v tej ali oni obliki, v oči to slovensko geslo.

Vsega tega v Sloveniji še pred dobrim letom sploh ni bilo. Začelo se je sredi leta 1985 s sledečim turističnim oglasom, ki so ga objavili časopisi v domovini:

Slovinci!

Turisti so na pragu naše dežele. Zasedli bodo naše ceste. Zasedli bodo naša mesta in vasi. V naše gore se bodo vzpenjali. Poselili bodo našo obalo in uživali v našem morju.

Slovinci in Slovenke!

Ti turisti so naši gostje! Od nas ne bodo terjali ničesar, pričakovali pa veliko.

Poskrbimo le, da bodo radi prihajali k nam in da se bodo domače počutili. Poskrbimo, da se bodo še vračali, ker jim bo všeč dežela in njeni ljudje.

Tega smo zmožni!

Zmožni smo ohraniti deželo lepo. Zmožni smo odstraniti ekološke posledice starih grehov in preprečiti nove. Zmožni smo premagati miselnost, ki je uničila in še uničuje najlepše primerke naše tradicije. Zmožni smo, naposled, tudi v teh časih ohraniti dostojanstvo, ne da bi zapravili prijaznost, ki si jo vsakdo želi, kadar pride v tujo deželo.

V turizmu je naša prihodnost! Ohranimo in razvijajmo svojo deželo tako, da bodo tudi drugi prihajali k nam. Odrprtost je pogoj za preživetje in razvoj malih narodov. Bodimo odprti, bodimo samozavestni, ohranjajmo tisto, kar je že stoletja temelj naše samobitnosti!

Slovenija Moja dežela.

Če si površno ogledamo ta oglas, izgleda na prvi pogled res kakor običajna reklama za pospeševanje turizma.

Če pa človek pazljivo prebere besedilo, spozna, da je v njem več, kakor zgolj oglas za turizem. Predvsem so v besedilu trije stavki, napisani z živim občutkom

slovenske narodne zavesti in namenjeni slovenskim ljudem.

Prvi je stavek: "Zmožni smo premagati miselnost, ki je uničila in še uničuje najlepše primerke naše tradicije."

Drudi pa: "B o d i m o s a m o z a v e s t n i , o - h r a n j a j m o t i s t o , k a r j e ž e s t o l e t j a t e m e l j n a š e s a m o b i t n o s t i !"

Tretji je končni stavek oglasa: "S l o v e n i j a , m o j a d e ž e l a", ki je izraz slovenskega čutenja, ne pa izraz, ki se uporablja za turistično propagando.

Ti stavki nimajo s turizmom nič opraviti. Pisal jih je slovenski človek za Slovence, in to z živim občutkom pripadnosti k svojemu narodu, ki jo instinktivno nosi v svojem srcu vsak slovenski človek. Pri teh stavkih ima človek občutek, kakor da bi nekdo udaril na skrito struno, katere zvok se kakor odmev pojavi v srcu vsakega Slovenca.

Zato to ni turistični oglas, marveč je v njem skrit izraz slovenske narodne z a v e s t i in obenem poziv, da se Slovenci vrnejo k svojim narodnim vrednotam in slovenski tradiciji.

Ljudje v domovini so oglas tudi tako sprejeli in tako razumeli. V najkrajšem času se je v Sloveniji začelo razvijati narodno gibanje pod geslom oglasa "SLOVENIJA, MOJA DEŽELA!" Pri Slovencih je tedaj prišlo na površje vse tisto, kar ljudje v domovini že dolgo časa čutijo in kar jih tišči k tlom, to je pritisk in potujčevanje iz juga države, ki prihaja v različnih oblikah in na različnih področjih vedno bolj do izraza. Slovenski človek doma čuti nevarnost za obstoj svojega naroda. Če tega splošnega občutka nevarnosti med narodom ne bi bilo, je popolnoma nemogoče, da bi se iz preprostega oglasa za turistično propagando na podlagi dveh ali treh stavkov razvilo tako množično narodno slovensko gibanje z geslom in značkami po vseh kotičkih Slovenije.

Človek se seveda vpraša, zakaj je bilo treba izpoved

slovenstva skriti pod videz turističnega oglasa.

Vzroki so bili gotovo v tem, da je v domovini na oblasti režim, katerega vrhovna plast priznava le marksizem in njegove dogme in ki je še do nedavna slovenska čustva označevala kot izraz "gnilega nacionalizma". Poleg tega bi bil odkrit poziv k slovenstvu tudi zelo nerodna zadeva in težko opravičljiv napram pravim gospodarjem države, to je vodilnim krogom na jugu, odkoder vse potujčevanje danes izhaja.

Ves način in oblika današnjega narodnega gibanja pod geslom, privzetem iz turističnega oglasa, je pa tudi značilno za dobo in čas, v katerem živimo.

V prejšnjem stoletju, v času narodnega prebujanja, so naši predniki spričo nevarnosti ponemčevanja prirejali velika javna zborovanja, narodne tabore. In to pod tujo avstrijsko državo, ki je nas Slovence zatirala.

Danes, v narodni državi Jugoslaviji, pa se morajo manifestacije slovenske narodne zavesti zatekati pod videz turističnega oglasa! Od avstrijskih časov smo v pogledu narodnih svoboščin torej Slovenci padli nazaj za najmanj sto let! Danes o kakšnih slovenskih narodnih taborih ne more biti — niti govora!

Na vsak način pa lahko rečemo, da se je v novi in živi obliki pojavilo slovenstvo in slovenska narodna zavest. Tista zavest, ki bi jo hoteli gospodarji države na jugu nadomestiti z marksističnim pojmom v smislu države!

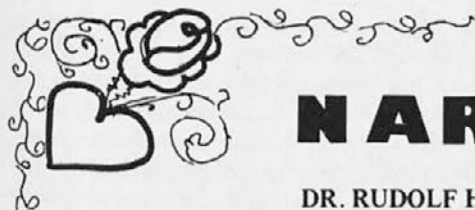
Današnje narodno gibanje je dokaz, da ima slovenski narod še življenjsko moč v sebi, da se upre potujčevanju svoje zemlje!

Naj živi slovenska beseda!

Za Zvezo slovenske akcije T. S.

Tesni imamo
v Sloveniji več,
a Vintgarja
po slikovitosti
nobena
ne doseže

NARODNOSTNA

DR. RUDOLF HANŽELIČ

(Iz knjige: Družinska vzgoja II, Argentina)

VZGOJA

NAŠ slovenski narod, to lahko mirno trdimo z vso iskrenostjo in upravičenostjo, je od božje previdnosti prejel še posebej veliko čudovitih talentov — ne po svoji zaslugi, ampak po čisto posebnih zgodovinskih okoliščinah, ki jih je dopuščala božja previdnost.

Po izpovedi nešteti turistov, ki z vseh delov sveta prihajajo v Slovenijo, je to ena najlepših dežel na svetu. In psihologija nas uči, kako zelo že sama lepota narave bogati duha njenih prebivalcev, pogloblja njih smisel za duhovne lepote, za kulturno življenje in ustvarjanje.

Skoro gotovo ni naroda na zemlji, ki bi v svoji zgodovini toliko trpel, kot je trpel naš narod skozi celo tisočletje tam od germanskega nasilja ter strahotno krvoločnih in uničevalnih turških vpadov in ropov, preko zatiranja s strani večjih narodov, ki ga je moral naš narod prenašati stoletja, pa do trpljenja v novejših časih, ki smo ga doživeli mi sami. In življenje uči, da pogum v trpljenju najbolj plemeniti in bogati duha in srce. Naš narod je bil vedno junak v svojem trpljenju. Zato je prav zaradi svojega trpljenja toliko bolj duhovno rastlel in bogatel.

Slovenski narod je imel v svoji zgodovini izredne duhovne voditelje — skofe, ki so se odlikovali po svoji veliki ljubezni do našega naroda in po svoji svetniški predanosti Bogu. Ti naši vodniki so skupaj s svojimi duhovniki kot malokje garali za dobro našega ljudstva, ga tolažili, vzgajali, izobraževali in ga celo gospodarsko reševali.

Škof Slomšek je župnišča spremenil v prve slovenske šole. Za splošno izobrazbo ljudstva je ustanovil Mohorjevo družbo, ki je leto za letom dajala slovenskemu narodu po več stotisoč knjig in tako omogočala tudi v najbolj osamljenih gorskih domovih lepe, bogate domače knjižnice. Zato je slovenski narod že v začetku tega stoletja — in to pod Avstrijo, ki je zatirala naš narod in njegovo kulturno življenje, bil znani kot narod, ki je največ bral na svetu in je spadal med najbolj kulturne narode sveta. Saj je bil procent nepismenih Slovencev eden najnižjih v Evropi in na svetu.

Duhovniki so skupaj s laiki vsepovsod ustanavljali odlične pevske zборе. Zato so bile na Slovenskem nedeljske službe božje in razne prireditve prave slovenske manifestacije vere in kulture. Ob večerih pa so

duhovniki skupaj s katoliškimi laiki imeli sestanke in predavanja za mlado in staro in so posebej še mladino izobraževali v najrazličnejših kulturnih, socialnih, celo v gospodarskih vprašanjih. Po vsej Sloveniji so delovale igralske skupine, ki so ob nedeljskih popoldnevih prirejale za naše ljudstvo dobro pripravljene kulturne prireditve. Ni bilo redko, da so celo podeželske igralske družine predvajale na svojih odrih iste igre, kot jih je prikazovalo poklicno gledališče v Ljubljani in Mariboru. Škof Jeglič je zgradil prvo veličastno slovensko gimnazijo in oskrbel prve slovenske učne knjige za vse predmete srednje šole.

Davčni vijak je pod Avstrijo tako pritiskal na naše ljudi, da kljub vsej svoji izredni delavnosti in varčevanju gospodarsko često niso vzdržali in tako so šle na dražbo premnoge slovenske kmetije, posebej še na Štajerskem, in so jih redno kupovali le Nemci. Duhovnik dr. Krek je zato posebej še s pomočjo duhovnikov prepredel Slovenijo z zadrugami in posojilnicami, ki so tudi gospodarsko reševale naše ljudi. Duhovnika dr. Krek in dr. Korošec sta z izrednim pogumom politično reševala naš narod in končno tudi dosegla njegovo svobodo z ustanovitvijo Jugoslavije.

Ves ta večstoletni križev pot slovenskega ljudstva, njegova tesna povezanost z Bogom, njegova ljubezen do duhovnih in kulturnih vrednot, njegova težka gospodarska borba in silna delavnost, so duhovno toliko bolj bogatile naš narod. Duhovno bogat človek pa je preprost, je iskren, je zvest, je pogumen, delaven in odločen, a vendar tudi ves dober. Se rad žrtvuje za druge, je poln razumevanja in sočutja; je človek z globokim čutom odgovornosti in dolžnosti tudi v majhnih stvareh.

Prav zaradi bogastva in lepote svojega duha in srca so Slovenci tudi po prihodu v svojo novo domovino pokazali značilnosti te slovenske narave, so pokazali tip človeka, ki zna zaupno moliti kot otrok, pa tudi pogumno garati kot mogočnjak; ki zna biti discipliniran, požrtvovalen, vesten pri delu in svojih dolžnostih, pa je vendar ves skromen in tih; ki vzdržuje in bere veliko najrazličnejših kulturnih in verskih revij ter listov, pa doslej ni imel časa za puhle zabave. Slovenci so v novi domovini pokazali tip človeka, ki je prišel sem brez vsakega imetja, ki je bil zapuščen kot berač na cesti, pa je vendar iz nič ustvaril za

svoje otroke šolstvo; so pokazali tip človeka, ki da zelo malo na lišpanje sebe, a je z največjimi žrtvami z nedoumljivo ljubeznijo sezidal toliko lepih domov svojim družinam in naši skupnosti; tip človeka, ki je tako premišljeno in preračunano gledal v svojo gospodarsko bodočnost, pa je vendar ostal ves pošten in tudi v svoji notranjosti ves predan zakladom duha. Zato se naš človek posebej odlikuje po svojem lepem in zvestem družinskem ter globokem verskem življenju.

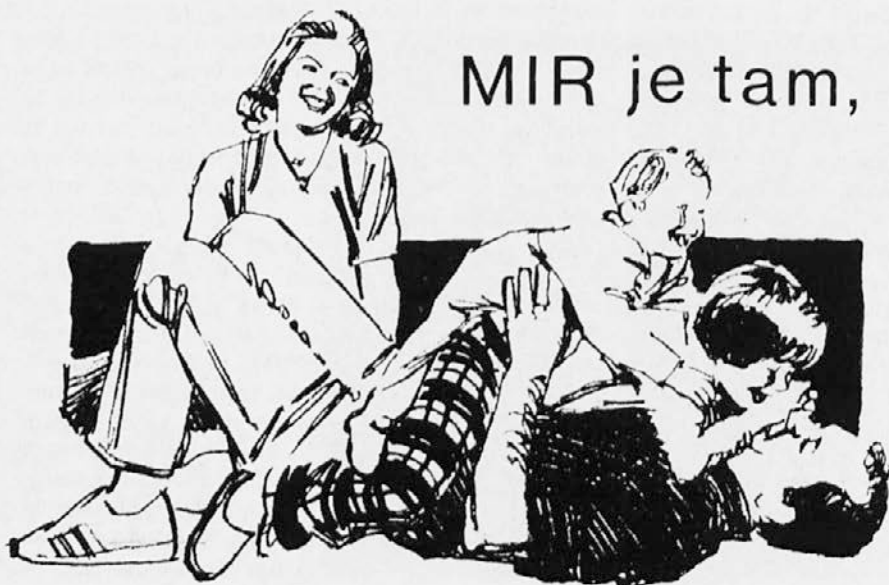
Naše poslanstvo v svetu je prav zaradi teh odlik in značilnosti slovenskega človeka toliko lepše in večje. Kot vsak narod, moramo posebej še mi ohraniti te svoje vrednote, svoje značilnosti, z njimi moramo sodelovati in jih še poglobiti zaradi nas samih, zaradi dobrega naši mladini in tudi iz ljubezni do naroda, do domovine, v kateri živimo. Le če ohranimo zvestobo svojim vrednotam in značilnostim, bomo imeli pravico, da se ohranimo kot posebna narodna skupnost, ki vrši veliko kulturno poslanstvo v naši novi domovini, med tukajšnjim ljudstvom.

Če bi se pa izneverili vrednotam, ki so nas reševale in bogatile v preteklosti, ki so nam toliko pomagale, da so slovensko skupnost mnogi spoštovali in občudovali tudi v novi domovini, kako silno bi s tem oškodovali in duhovno osiromašili sebe, posebej še našo mladino, a tudi oškodovali ljudstvo, med katerim živimo! Kako bi v tem primeru še mogli pričakovati, da nas naša mladina spoštuje, da nam sledi in z nami sodeluje. Kako bi še mogli pričakovati, da naša mladina še ostane zvesta slovenstvu, če bi ji to ne nudilo več kot pa ji nudi družba, ki jo obdaja?

Kako bi si morali pogosto in resnobno izprašati

vest, kako je z nami v tem pogledu? Kako je z našo zvestobo vrednotam in odlikam, ki smo jih prinesli s seboj, ki so bile brez našega zaslužnja velik dar božji, dar naše zgodovine in domovine? Ali se še ohranja med nami lepota in toplota družinske povezanosti? Ali se starši zares iskreno posvečajo celotni vzgoji svojih otrok, ali se zares trudijo, da si pridobijo potrebno poznanje raznih mladinskih in vzgojnih problemov našega časa in naše mladine, ki se brez svoje krivde često zgublja v nezdravem okolju? Se razgovarjamo zaupno z njo o njenih težavah, ji nudimo v domači knjižnici primerne knjige in revije za potrebni pouk in zdravo zabavo? Ali jih zares beremo in študiramo mi sami in z nami naša mladina? Ali razmišljamo kritično tudi o naših prireditvah? Ali te po svojem številu, po svojem trajanju in po svoji vsebini zares ohranjajo in utrjujejo ali pa morda rahljajo če ne celo razbijajo družinsko povezanost? Ali poglabljajo duhovno življenje naše mladine, jo zares pripravljajo in posrečeno uvajajo v njeno bodoče življenje? Ali naše prireditve prebujajo v starejših ljudeh čut odgovornosti za našo mladino?

Ali se trudimo, da naša mladina obvlada naš jezik? Saj bo le tako mogla in hotela ohranjati stik z našo kulturo, z našimi organizacijami, z našo skupnostjo; le tako se bo mogla ogreti za naše vrednote, le tako jih bo mogla razvijati in utrjevati v sebi in le tako bo tudi sposobna te zaklade posredovati — čeprav nevede in nehote — tudi drugim mladim ljudem v naši novi domovini. In le tako bo naša mladina zares sama od sebe čutila v sebi dovolj nagibov in razlogov, da bo ponosna na svoje slovenstvo in bo sama od sebe in z veselim ponosom ostala zvesta naši skupnosti.

MIR je tam,

... kjer družina sprejme novo življenje tudi takrat, če to zahteva žrtve.

... kjer se pogovor nikoli ne pretrga in se vsi ob vsakem času počutijo doma.

... kjer so si drug drugeму blizu v sreči in trpljenju.

... kjer sta oče in mati ka-
žipot k Bogu.

... kjer družba varuje družino kakor dragocen zlah-
tni kamen.

MIR je tam, kjer vse pove-
zujejo v eno vera, upanje
in ljubezen.

N. Z. :

Na Bukovju

Črtica

NA BUKOVJU je gospodinja čutila, da ji pojemajo zadnje sile. Zima jo je položila na posteljo in že takrat je slutila, da je več ne bo zapustila. Prav zdrava nikoli ni bila. Zadnjih dobrih deset let, odkar je prišel na svet Jože, pa se kar ni mogla odpomoči, pa tudi volje ni imela, da bi se. Nič je ni vezalo več na to življenje, samo na to ni smela misliti, kaj bo s fantoma. France je bil pri osemnajstih, velik, močan, ponos celega Bukovja in prav to jo je skrbelo in bolelo. Gospodar je bil slepo zaverovan vanj. Vse je bilo dobro, kar je naredil; še pretepe in pijanost mu je spregledal. "On lahko," je prevzetno govoril, če mu je kdo oponesel, "pri nas imamo, kaj bi se dolinski berači zmrdovali!" Fant je to vedel in do kraja izrabljal. Materinih opominov se je že davno naveličal. "Ne bodite sitni, saj nisem več otrok! Že sam vem, kaj delam," je bil njegov običajni odgovor.

Mlajši sin Jože je bil njena največja skrb. Pohabljen je bil revček; res da ne Bog ve kaj, a njegova grba je bila le opazna. Žena je vedela, da to najhuje boli moža. Njegov otrok, pa grbast, da se mu posmehujejo. Težko ga je videl, povsod je bil manj vreden kot France. Nad njim sta se znesla oče in brat, kadar se nista imela znesti drugod.

Po senčnih kotlinah v hribih je jemalo zadnji sneg. Gospodinja je s postelje gledala po dolini. Doli do mesta in čez na pokopališče ji je seglo oko. Otrnila si je solzo s koščnim prstom. Čez dvajset let je živela tukaj. Zdaj ob koncu je čutila, kako malo veselja je užila v vseh teh letih. Skozi vseh dvajset let in čez jo je spremljal občutek, da jo je mož vzel samo zaradi dote. Ni se mu mogla približati, niti ga prikleniti nase, ne z dobro besedo, ne z dobroto. Zanj je bilo vse Bukovje in on trden, mogočen gospodar na Bukovju, pred katerim se mora umakniti vsak bajtar in drugi gruntarčki okoli. Ona je bila le zato, da mu je dala otroke in za dekle, ki je delala od jutra do večera. Ko so ji sile pošle, se je malo zmenil zanjo. Tako je ugašala revica leto za letom. Otopela je za srečo in veselje, otopela za življenje, ki je počasi otekal.

Pod oknom je zagledala Jožeta. Potrkala je komaj slišno, saj ni imela moči.

Jože je prišel. "Kaj bi radi, mati?" Tudi njegov glas

je bil žalosten in ubit. Vsedel se je na rob postelje.

"Jože, jaz ne bom dolgo. Vsak dan lahko ugasnem, tako sem slaba. Vem, da bo hudo zate, ker si revež, da te težko vidijo na tem gruntu. Samo to bi rada videla, da bi ti dober ostal. Tako dober, da ne boš nikoli oponesel očetu ali Francetu, da sta bila slaba s teboj, pa če bo še hujše. Če ti bo pretežko, pojdi v Ljubljano. Tam imaš teto. Dobra je, dobrega moža ima in dobre otroke. Pa se boš tam izučil za krojača, da boš lahko živel. Samo ne žaluj preveč, Jože, ne vekaj, da ne bom še težje umrla. Saj vidiš, da je zame to samo odrešenje. Skrbela bom pa od tam zate lažje kot tukaj, ko sem vsem samo za nadlego."

Prijela ga je za roko. Jože se ni ganil. Strmel je vanjo. Glava mu je klonila na prsi. Dušilo ga je v grlu, da ni mogel spregovoriti. "Mati, ne, ne," je hlipal in se tresel.

Tedaj so se zunaj zaslišale trde stopinje. Jože je komaj vidno strepetal in vstal. "Oče so prišli; spet bodo vpili, da ne znam drugega kot pri vas sedeti." Nalahno je pobožal mater po roki in šel.

+

Bukovšco so pokopali. Na Bukovju je zagospodinjila dekla. Matere ni pogrešal drug kot Jože. Zanj je zdaj na Bukovju umrlo vse. Kako rad je bil prej tu gori v hribih. Vsaka ped zemlje mu je znala govoriti, vsako drevo je zanj imelo svoje spomine. Zdaj se mu je zdelo, da je vse le še odmev, da je vse to že davno bilo in ne bo nikoli več. Še bolj je postal tih in boječ. Brat France pa je postajal vedno bolj oblasten in surov do njega. Oče ni zinil besede v njegovo obrambo.

Jože je iz otroka čez noč postal fant. Trde, grenke ure so ga postarale predčasno. Po telesu še čisto otrok, pa je bil vendar po duši že odrasel.

Ob košnji so ga pošiljali domov po mošt in čaj. Tako je nekega dne nesel v cekarju mošta in čaja. Zamisljeno je hodil, ni gledal ne na desno ne na levo. Približal se je ljudem, ki so sušili seno in že vse videl ter ji slišal, pa v svoji zamišljenosti ni poslušal besed. Ko je zavil s steze na košenino, je švignila kača preko pota. Tako se je ustrašil, da mu je padel cekar iz rok. V cekarju so se razbile steklenice z moštom, ostala je

le še kanglica s čajem. Kosci in grabljice so obstali in gledali.

Jože je ves bled pobral cekar s kanglico in tresoč se zavil k grmu, kamor so prihajali pit. Prvi je zavil tja France, potem pa še drugi z očetom.

"Kaj je bilo?" so ga spreševali.

"Kača mi je čisto pred nogami švignila preko steze, pa sem se ustrašil," je povedal.

"O ti pokveka ti plašna, kakšen zajec je," je začel France. "Res, samo za škodo je pri hiši," se je tresla brada od zadržane jeze gospodarju. "Še gliste bi se ustrašil, če bi po stezi lezla. Marš nazaj, pa drugo prinesi, sicer bova plesala!..."

"No, no, ustraši se pač lahko vsak, če je še tako močan in korajžen. Ali je vredna ta stvar toliko besed, pa še tako surovih za ubogega Jožeta?"

Jože se je ozrl. Neskončno hvaležen pogled je po-božal še ne petnajstletno Minko iz bajte pod gruntom. Potem se je obrnil in hitro odšel.

Doma se je za trenutek zasolžil pred materino sli-ko, pa takoj rezko stisnil ustnice. Pobral je skupaj svo-je stvari, jih potlačil v nahrbtnik in ga oprtal.

Na listek na mizi je še napisal: Pokveka vam ne bo več v napotje, ne v škodo! Dobro se imejte, zbogom!

Še tisto uro je odšel. Po gozdnih stezah je hodil, da ga ne bi kdo srečal. V mestu doli ga že niso toliko poznali. Proti večeru ga je vlak pripeljal v Ljubljano, kjer je z muko in povpraševanjem le našel tetino hišo.

Našel jo je v veži. Začudeno je pogledala fanta z nahrbtnikom, utrujenega, da se je še komaj držal na nogah.

"Pa saj si vendar Bukovškov! Kako ti je že ime?"

"Jože sem," je spravil skozi suha usta. "Teta, usmi-lite se me, doma ne morem več biti. So mati rekli, da naj grem k vam, če bi mi bilo doma prehudo." Po-tem je sklonil glavo in na skrivaj obrisal oči.

Teta mu je snela nahrbtnik, ga posadila za mizo in mu prinesla kruha ter kave. S težavo je spravila iz nje-ga, zakaj je šel. Videla pa je na suhem strpljenem obrazu, da je otrok preveč prestal.

"Boš pa pri nas, Jože, če je že tako. Nič se ne boj, radi te bomo imeli!"

Spravila ga je spat, preden je prišel mož iz svoje krojaške delavnice.

"Nadutost hribovska, to se mu bo še otepalo," je zagodrnjal mož, ko mu je povedala. "Še svojemu otro-ku ne prizanese, če ni za kadilo njegovi prevzetnosti. Nič ni čudnega, če je rajno vzelo. Pa naj bo! Fant je star zadosti – kar pri meni se bo učil. Če bo priden, bo še kaj iz njega."

Tako je začel Jože novo življenje. Kmalu je dobil lica spet rdeča in plašnost je ginila iz njegovega ve-denja.

Za vse svete je šel na materin grob. Od daleč je

gledal v Bukovje. Zaklet grad je bil zanj to, kamor bi rad šel, pa ni mogel več in ni smel.

Leta so tekla. Jože se je potegnil in postal fant. Postal je krojaški pomočnik, ki ga mojster že ni mogel več pogrešati: pri vsaki stvari se je lahko za-nesel nanj, vsako delo mu je lahko zaupal. Čutil je, da je res prišel za srečo k hiši.

Jožeta pa je le vleklo ven iz mesta. Povedal je mojstru, da bi rad blizu doma začel sam na svoje.

"Prav, pamet že imaš, pa poprimi! Nerad te pu-stim, ker bom s tem veliko zgubil. A samo začni! Precej si že prihranil, nekaj ti bom pa jaz pomagal in bo šlo..."

Jože je kupil zemljo. Naravnost v Bukovje se je videlo z nje. Vse je bilo v cvetočem drevju, ko so prvič zapele lopate in krampi.

Gori v Bukovju pa so svatovali. France je pripeljal mlado k hiši. Stari je sicer ugovarjal, ki bi še rad go-spodaril in ker mu natakaraica ni bila pogodu za grunt. Pa je France udaril ob mizo: "Če vam ni všeč, grem pa v tovarno; se bom že preživel..." In je zmagal – kakor še zmeraj.

Jožetu je rasla čedna hišica. Ko je bila končana, je odprl svojo delavnico. Dobro mu je šlo, ljudje so ga radi imeli in spoštovali. Nihče ni vedel reči slabe be-sede o njem.

Nekaj pa je fanta le mučilo. Nikoli mu ni šla iz spomina zadnja nesreča doma, ki ga je pognala v me-sto. In z njo mu je Minka vedno znova in znova stopala pred oči. Dobre besede, ki jo je takrat spregovo-rila zanj, ni mogel pozabiti.

Nedeljo za nedeljo je gledal po maši, da bi jo kako prestregel. Na praznik svete Ane mu je uspelo. Veliko, močno in čedno dekle je postala. In iz oči ji je sijala še ista dobrota.

"Me še poznaš, Minka," jo je pozdravil.

"Seveda si Jožel! Samo velik in močan si postal in obraza si nasmeganega. Pravijo, da imaš že hišo in da ti gre dobro."

"Res je, Minka, kar z menoj pojdi pogledat, saj ni ravno daleč," jo je povabil. "Boš povedala, kako je kaj pri vas doma?"

Še tisti dan sta se dogovorila. Tisto prvo usmiljenje do zapostavljenega Jožeta je rodilo ljubezen. Jože pa je prvič v življenju čutil, da je zares srečen.

Zvečer je stopil ne pokopališče in od tam gledal na Bukovje. Ni čutil, da mu drse solze po licu. Solze do-motožja po materi in domu so bile, pa obenem še solze veselja, ker je vedel, da se bo kos doma kmalu preselil v njegovo hišo.

V malim šmarnom je pri Jožetu zagospodinjila Minka. Jože sedaj ni pogrešal ničesar več. Šele zdaj je čutil, kaj je dom in kakšna sreča je za dom prava ponižna dobrota in ljubezen, česar v Bukovju ni bilo.

Na Bukovje pa so prišli težki časi. Mlada je hotela biti gosposka in ne kmetica. Dela na polju se ni dotaknila. Tudi v hlev in v svinjak ni stopila. Prišla je še ena dekla in nad tema je sedaj skušala pokazati, da je gospodinja. Pa so odhajale ena za drugo – nobena ni ostala dolgo. France je pil, stari Bukovšek je klel, se jezil in lezel v dve gubi. Ni mogel gledati, kako mu razpada tako ponosna kmetija. Pohajal je okrog kot izgubljen, v očeh vseh je čutil posmeh. Končno je začel pogosteje zahajati v mesto in od tam na grob rajne žene. Zdaj, ko se mu je drobil v prah ves ponos in njegova čast, je spoznal, da je v življenju delal krivico njej, lastnemu otroku in toliko drugim.

Premnogokrat je lezel po postajah križevega pota k cerkvi na Hribec. Tam je naslonjen na zid nepremično strmел proti Bukovju.

Za kvaterni teden ga je tam dobil Jože. Bukovje je

bilo obdano od gozdov v najlepših jesenskih barvah.

“Bog daj, oče!” ga je ogovoril. Bukovšek se je stresel in ozrl. Nekaj časa ni spregovoril. Nalahno mu je podrhtavala brada in sivi brki.

“Jože, poglej, Bukovje razpada! . . .”

Glas se mu je tresel, kot bi dušil jok.

“Materi in tebi sem krivico delal. Samo sebe in Bukovje sem videl, vse drugo, kar ni šlo v račun moje časti, sem metal proč . . .”

“Oče, ne grebite vase, škoduje vam – pozabitel! Kar k meni pridite! Pri nas boste imeli mir, pa radi vas bomo imeli, saj Minko poznate, da je dobra. Pa bomo pri nas ustvarili novo Bukovje, kjer bomo res vsi živeli v pravem miru in ljubezni!”

Bukovšek se mu je dal odvesti kakor otrok. Pri Jočetu se je nastanil, se umiril in začel svoja zadnja leta novega življenja, v novem Bukovju.

Pogled s ceste na Vršič na Prisank in Razor

HINAVŠČINA. Človek z dvojnimi obrazom.

Najbolj zanesljiva pot, da izgubiš zaupanje in spoštovanje ljudi.

Zahrbtnost, poniglavost, potuhnjenost, dvoličnost – ali kakor koli naj že opišemo tisto, kar je izraženo v besedi hinavščina – je ena najgrših skaz značaja.

Strah ali dvom, kaj se skriva za lepo besedo, za ponujeno roko, za sladkim, kar preveč sladkim obrazom – ta strah razdvaja družine, soseske, narode. Četudi se včasih v mednarodnem svetu to imenuje diplomacija, ne izgubi svoje negativnosti.

Resnicoljubnost, odkritost, iskrenost – to so lastnosti kristjana.

Zanesljiva je Kristusova beseda: če ne postanete kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.

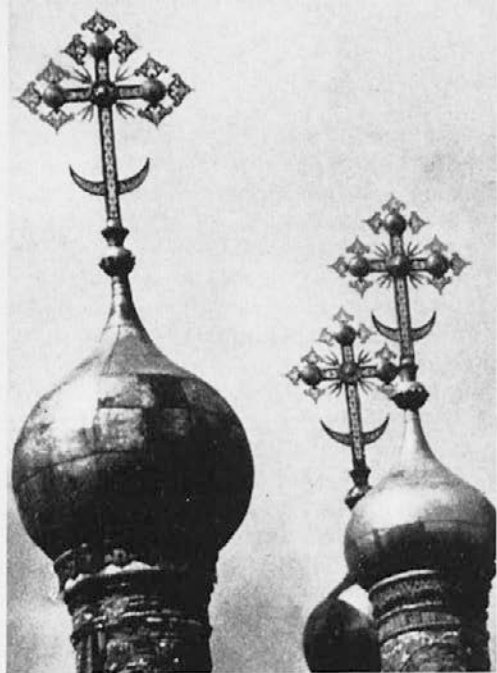
Vedno moram biti tako pristen in odkrit, da morem mirno slehernemu človeku pogledati v oči.

Tudi v krščanskih vrstah se včasih veliča lokavost, prevejanost. A kar izpovedujem, mora biti: moj “da” zares “da” in moj “ne” zares “ne”. Pa četudi me stane. Kar je več, “je od hudega”. Kristusova beseda!

Sem zmožen zdaj, danes temeljito izprašati samega sebe?

Moj sklep: odkrit, iskren, moder in molčeč, a vedno naravnost in pokonci mož.

FRANC SODJA

GRŠKO-KATOLIŠKA verska skupnost v Ukrajini predstavlja danes večinoma "raztepeno" Cerkev. Da bi lažje razumeli sedanje razmere, moramo najprej za kratek čas poseči v njeno zgodovino.

OD LETA 1576 DO DRUGE SVETOVNE VOJNE

Uniati, tako se imenujejo, so nastali leta 1576. V Brestu je bila tedaj sklenjena zveza (unija) med Rimom in nekaterimi krajevnimi pravoslavni Cerkvami. Iz prvih zametkov z Rimom združene "ukrajinske Cerkve" se je zveza razrastla v mogočno gibanje in cvetočo versko skupnost s sedežem v zahodni Ukrajini. V drugih predelih Ukrajine in Belorusije unija ni žela toliko uspehov. K temu so seveda veliko pripomogle napetosti med krajevnimi Cerkvami, zlasti pa nerazumevanje med pravoslavjem in katolištvom.

Na pragu druge svetovne vojne je imela ukrajinska Cerkev še štiri škofije, njihova cerkvenoupravna "oblast" pa je segala tudi nad del Poljske in današnje SSSR (Zveza sovjetskih socialističnih republik). V teh štirih škofijah je živelo tedaj okoli štiri milijone uniatoz z osmimi škofi, 2510 svetnimi duhovniki in 164 drugimi služabniki oltarja. Cerkev je imela veliko samostanov, visoko bogoslovno šolo in štiri semenišča z okoli 230 gojenci. Ozemlje je bilo razdeljeno na 2772 župnij s 4119 cerkvami in kapelami.

ČASI PREIZKUŠENJ

Življenje je bogato cvetelo nekako do smrti uniatskega voditelja Andreja Šeptijskega. Že prej, zlasti pa po njegovi smrti, so se zgrnili nad ukrajinskimi uniati hudi časi.

Začelo se je z obtožbami. Ruske oblasti so cerkvenim voditeljem začele očitati sodelovanje s sovražni-

Gotovo ni lahko pisati o "ukrajinski Cerkvi", ki že štiri desetletja uživa svobodo med begunci po svetu, doma pa živi v katakombah. V javnost prihaja preko meje malo zanesljivih poročil, ob katerih bi bilo mogoče ustvariti njeno pravo podobo preteklega in sedanjega časa. Pričujoči članek ni od včeraj: povzet je po poročilu o tej "podtalni, z Rimom združeni verski skupnosti", ki ga je pred nekaj leti objavila italijanska časopisna agencija Relazioni Religiose. Marsikdo ga bo z zanimanjem prebral.

Ukrajinska Cerkev in njene katakombe

ki ljudstva, nacionalizem in buržujstvo. Tajni agenti so zanašali med škofo in duhovnike ter duhovnike in vernike vedno več nezaupanja. Duhovščini so svetovali, naj se loči od škofov, prekličje unijo z Rimom in se zopet pridruži pravoslavju. Medtem so oblasti zaprle vse škofo in večji del duhovščine, ki se ni hotela vrniti v pravoslavno Cerkev. Maja 1945 je skupina duhovnikov s Kostelnikom na čelu v Lvovu ustanovila začetni odbor za vrnitev v rusko Cerkev. Na pobudo tega odbora je 214 duhovnikov in devetnajst laikov ustanovilo "Skupščino grško-katoliške Cerkve". "Parlament" je izglasoval razveljavitev zveze z Rimom in izrazil pripravljenost za ponovno združenje s pravoslavjem. Kljub temu, da ta "Skupščina" ni imela nikakršne cerkvenopravne veljave, so oblasti razglasile, da je grško-katoliška ukrajinska Cerkev prenehala obstajati.

Tem dogodkom so kmalu sledila dejanja. Oblasti so zaprle samostane, kolikor jih je še bilo odprtih, enako tudi vse grško-katoliške župnije. Isto se je zgodilo tudi z uniatsko versko skupnostjo v karpatski Ukrajini, kjer je prišlo do podobnega razpleta leta 1949.

ASIMILACIJA IN PROTIASIMILACIJA

Nekoliko teže je šlo v vsakdanjem življenju. Grško-katoliški verniki se niso hoteli vrniti v pravoslavje. Leta 1948 so se maščevali nad Kostelnikom in ga ubili. Asimilaciji pa so se s svoje strani upirali tudi izobraženci. Pravoslavnim duhovnikom so branili opravljanje bogoslužja v svojih cerkvah, tako da je bilo med leti 1946 in 1956 v škofiji Ivano Frankivsk kar 175 župnij brez duhovnika.

In kako so se zadržali duhovniki? Številni so se pridružili pravoslavni Cerkvi prisiljeni: sprejeli so pravoslavje le na zunaj, v vsakdanjem življenju pa so se še naprej ravnali po uniatskih verskih tradicijah. Drugi pa so se odločili za katakombe, za življenje v

ilegalni ali "podtalni" Cerkev. K molitvam so se zbirali tajno in brez zunanje organizacije. Ta "podtalna" Cerkev se je vedno bolj utrjevala. Za utrditev njene hierarhične organizacije je bilo imenovanih več generalnih vikarjev, večalo pa se je tudi število tajno posvečenih duhovnikov.

VRAČANJE ZAPORNIKOV IN RAZSELJEVANJE

Največji razmah je katakombska Cerkev v Ukrajini doživela po letu 1950. Tedaj se je vrnila iz zaporov večina duhovnikov in dva škofa, Čametski in Ljatiševski. Škofa sta se takoj lotila pastoralne prenove in tajne organizacije verskega življenja. Posvečevala sta nove škofove in duhovnike.

Nekaj upanja za uradno rehabilitacijo in priznanje je ukrajinski podtalni Cerkev prinesel postalinski čas. To je začutila tudi pravoslavna Cerkev. Komunisti so s svoje strani sejali zdaj upanje zdaj dvome, kmalu zatem pa se je pričel čas novih pritiskov. Duhovniki so spet romali v zapore, množiti pa se je začela tudi protiverska propaganda, kakršne doslej v Ukrajini še niso poznali.

Kljub dolgoletnemu, celo krvavemu preganjanju pa grško-katoliška Cerkev v Ukrajini ni izumrla. Število uniataov iz Ivovske, ternopilske, ivanofrankivske in čezkarpatske škofije se je večalo. Nastajala so nova središča, zlasti v zahodni Sibiriji, osrednji Aziji in v Kazahstanu, kamor so Ukrajince razseljevali. Ta nova središča bi se seveda ne mogla obdržati, če bi Ukrajinci ne nosili v sebi močne narodne in verske zavesti in če ne bi tako zvesto spoštovali izročila. Tako pa so preživeli marsikaj, od posameznih šikan do množičnih pritiskov in razseljevanja.

ŽIVLJENJE V NOVIH RAZMERAH

Danes so uniati razdeljeni na tri večje skupine. Najprej so tu kristjani, ki so ostali katoličani v srcu, na zunaj pa so se pridružili pravoslavju. Notranje se čutijo povezane s svojo versko preteklostjo, zmerni pa so tudi do oblasti. Duhovniki iz te skupine iskreno simpatizirajo s podtalno Cerkvijo, z duhovniki in verniki prepovedane uniatske skupnosti. Njihovi novi duhovniki prihajajo iz pravoslavnih semenšč in bogoslovij, zato se ne čutijo tako zelo vezane na uniatsko tradicijo polpretekle dobe. V tej skupnosti nimajo dovolj duhovnikov, njihovo število nenehno upada. Tako na župnijah ni dovolj dušnih pastirjev in verniki si morajo sami oskrbovati bogoslužna srečanja ter cerkvena praznovanja.

V drugo skupino sodijo tisti ukrajinski katoličani, ki so uradno zavrnili vrnitev v pravoslavje. Gre za duhovnike in vernike, katerih čutenje ni blizu moskovski Cerkvi, ki jo imajo za "razkolniško" in "pokvarjeno" ter podrejeno ruskemu komunističnemu režimu.

Nekateri od teh vernikov hodijo k maši v zahodno Ukrajino, v tiste katoliške Cerkve, ki jih oblasti niso zaprle. Velika večina pa se jih je oklenila tajne ukrajinske Cerkve, ki živi v katakombah. Poročila trdijo, da ima ta skupnost okoli 300 do 350 duhovnikov in tri (če ne celo več) škofove. Priznavajo zvezo z Rimom, njihov voditelj je bil dolga leta na prošnjo papeža Janeza XXIII iz sibirskega taborišča izpuščen kardinal Jožef Slipyj. Po njegovi smrti je prevzel njegovo mesto prav tako v Rimu živeči kardinal Myroslav Lubčivsky.

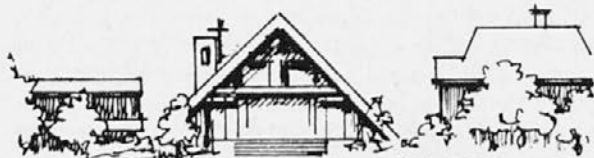
"MEJE POTRPEŽLJIVOSTI" IN POKUTNIKI

Zdi se, da ruske oblasti za delovanje podtalne ukrajinske Cerkve dobro vedo. Prav tako jim niso neznani tajno posvečeni škofove in duhovniki. Nastopajo pa proti njim le tedaj, ko prestopijo določene "meje potrpežljivosti". Poročila tudi zatrjujejo, da ima ta veja uniatske Cerkve dovolj duhovniških pripravnikov. Vzgajajo jih v tajnih semenščih.

Slednjič naj omenimo še tretjo skupino, znano pod imenom pokutniki – spokorniki. Skupnost se je prvič pojavila v petdesetih letih, ko se je ločila od podtalne. Izdelan ima poseben "idejni načrt", ki ga sestavljajo prvine močno poudarjene eshatologije (pričakovanja poslednjih reči) in skrajni nacionalizem. Zastopniki tega gibanja trdijo o sebi – tako poročajo politični viri – da so izbranci božji. Bog je zaupal Ukrajincem posebne naloge. Zato se hočejo ohraniti vredne za prihodnje oblube. Zavračajo volitve, služenje vojaškega roka, delo v ruskih podjetjih . . . V njihovih pridigah je precej sovražnega razpoloženja do Rusov, ki so v Ukrajino zanesli brezboštvo.

Z Rimom združeni ukrajinski kristjani so doslej že velikokrat prosili ruske oblasti, naj jih zopet priznajo za samostojno versko skupnost. Njihove prošnje pa so vedno naletele na gluha ušesa. Še več: navadno so jim sledili novi valovi zaostritev. V zadnjih letih se v obrambo ukrajinskih katoličanov dvigajo disidenti, med njimi celo tisti pravoslavne veroizpovedi. Eden teh – Anatol Levitin-Krasnov – je v septembru 1974 zapisal: "Unija v zahodni Ukrajini je masovno ljudsko gibanje. Njeno preganjanje ne pomeni le verskega zatiranja, temveč tudi zapostavljanje narodnostnih pravic zahodnih Ukrajincev."

SV. CIRIL in METOD

Fr. Basil A. Valentine, O. F. M.,

SS. Cyril & Methodius Slovene Mission,
Baraga House, 19 A'Beckett St., Kew, Vic. 3101
Telefon: (03) 861 8118 in (03) 861 7787

Slovenske sestre – frančiškanke Brezmadežne
Slomšek House, 4 Cameron Ct., Kew, Vic. 3101
Telefon: (03) 861 9874

+ Prav te dni mineva trideset let, kar sem se na ladji "Oronsay" zibal iz San Franciscas proti Sydneyu. Kaj so res minila že tri desetletja? Komaj bi verjel, a koledar ne laže, četudi se mi zdi, da je od takrat preteklo samo nekaj let... Še hranim za spomin pismo (obediencia mu pravimo) p. generala, najvišjega predstojnika frančiškanskega reda: pošilja me v Avstralijo "za tri leta" – pa so iz treh let nastala tri desetletja... Bogu bodi zahvala za pretekla leta, vsem pa se priporočam v molitev, da bi še preostali čas življenja mogel posvetiti naši avstralski skupnosti. Bog daj!

+ Kdaj pride novi pater, me že marsikdo sprašuje, zlasti mladina. Če bo šlo vse po sreči, bo novomašnik p. Anton Gorjup med nami v oktobru ali novembru. Pa se lahko še kaj zatakne, saj je ves postopek priselitve v Avstralijo zdaj mnogo strožji in daljši.

+ **Ekumenskega bogoslužja** za narode brez svobode na nedeljo 27. julija se je v stolnici sv. Patrika udeležila kar čedna skupina Slovencev. Lepo so nas predstavljale narodne noše. Njih pestrost je pritegnila kamere, ki so snemale za večerne televizijske novice. Imel sem slovensko mašo v Wodongi, a mnogi so mi z veseljem povedali, da so kazali med poročilom o dogodku največ ravno naše slovenske noše.

Udeležba naše skupine pri tem vsakoletnem ekumenskem bogoslužju v okviru "tedna usuznjenih narodov" je za nas že tradicija. Le držimo jo z ostalimi narodi, s katerimi nas veže ista povojna usoda! Druge in pa tudi nas same (saj je med nami v tem dosti zaspancev!) spet in spet spominja, da je bila tudi nam po vojni odvzeta pravica samostojnega odločanja. Danes pa se celo resno bojimo za ohranitev slovenskega jezika... V molitvi priporočajmo Bogu in Mariji naš preizkušani narod!

Tudi mednarodni nastop v bližnji dvorani Dallas Brooks Hall po bogoslužju je bila odlično izpeljana

prireditiv. Nobenemu udeležencu ni bilo žal. Naj se tu zahvalim Griljevi družini, ki je pripravila za nastop Tanjo in Simona. Lepo sta nas predstavila s svojim prijetnim nastopom.

+ **MOLITVENI ZVEZI**, ki je nastala med Slovenci v ZDA in sem jo omenil v letošnji majski številki Misli, se je doslej pridružilo enajst oseb. Svoj vsakdanji rožni venec bodo darovale za naš narod, kar je namen te akcije. Zadevo priporočam še drugim in po drugih naših naselbinah.

+ Dva krsta sem imel od zadnjih MISLI. – Dne 20. julija sta iz Elthama prinesla svojega prvorojenčka Karl Vrečko in Romana r. Damiš, da je pri našem krstnem kamnu postal kristjan. **Karl Daniel** bo njegovo ime. – Dne 17. tega meseca (ker pripravljam svojo tipkarijo za tiskarno vedno nazadnje, je to poročilo ujelo repek!) pa smo krstili **Erika Martina**, ki je razveselil družino Martina Franca **Toni** in Kristine Stanislave r. Salamon. V našo cerkev so ga prinesli iz okraja Airport West.

Čestitke obema družinama!

+ Iz istega vzroka kot zadnji krst tudi lahko že v tej številki omenim poroko, ki smo jo imeli danes, na nedeljo 17. avgusta. **Vlado Rudi Simunkovič** iz naše znane družine v North Ringwoodu (pa se mi zdi, da sem komaj pred nekaj meseci poročil njegove starše, njega krstil, ali pa ga videl nastopati na našem odru med otroki Slomškove šole...) je obljubil zvestobo svoji izbranki. **Christine Loader** je angleškega rodu, a rojena v L'Abord-a-Plouffe, Quebec, Kanada. Vlado je učitelj, nevesta pa je tajnica na isti šoli – in sta se našla. Kot bivša študentka znane šolske ustanove Methodist Ladies College v Kew je želela, da bi se poročila v kapeli zavoda. Želja se ji je izpolnila: od nadškofije sem dobil potrebna dovoljenja in stalni metodistični kaplan kolegija je privolil, pa je bila v šolskem bogoslužnem prostoru (Fitchett Chapel) menda prva katoliška poroka.

Mlademu paru čestitke in najboljše želje na skupno življenjsko pot!

+ Dva avtobusa bosta odšla iz Melbourn na letošnji Mladinski koncert v Canberro. Poleg folklorne skupine S. D. M. pod vodstvom Dragice Geltove bosta nastopili še dve melbournski skupini: kvintet Karantanija in ansambel Večerni zvon. Nič ne dvomim, da bo nastop uspešen.

Na našem avtobusu je zdaj še nekaj mest prostih, ker so nekateri prijavitelji zaradi bolezni odpadli. Če bi se želel še kdo odločiti za pot, naj se čim prej prijavi v verskem središču ali pa Štefki Turk (telefonska številka 366 2889).

+ Mesec september je v našem središču vsako leto

poln aktivnosti. Kar štiri prireditve so na vrsti.

Očetovski dan praznujemo na prvo nedeljo. Letos bo zaradi Mladinskega koncerta dan poprej sicer malo okrnjen, a vseeno ne sme mimo. Po deseti maši se bomo zbrali v dvorani k zakuski, otroci Šlomškove šole pa pripravljajo odrski nastop v počastitev očetov. Gospodinje naprošam, da za ta dan prinesejo kaj svojih dobrot na dvoranske mize. Že zdaj Bog povrni!

Na soboto 13. septembra imamo ob **obletnici Baragovega doma spet srečanje bivših Baragovcev**. Lani sem hotel po 25 letih ta srečanja zaključiti, pa so me fantje sami nagovorili, naj jih nadaljujemo. Vseh res ne bomo nikoli spravili skupaj, kdor pa pride, je vesel srečanja. Bivši fantje Baragovega doma torej zopet vabljeni s svojimi družinami. Enako tudi naši cerkveni pevci in ministrantske družine ter vsi tisti, ki kakor koli redno pomagata pri verskem središču!

Tretja septembrska nedelja je že vrsto let rezervirana za **Dan naših starejših**, popoldan pa še za **Walkathon** v prid našemu bodočemu Domu počitka. Vse naprošam, da mi pomagata in spomnite naše ostarele rojake na ta dan ter jim po možnosti nudite tudi prevoz če treba. Po maši je zanje v dvorani kosilo, nato pa še vse popoldne v prijetni domači družbi. Tudi geelongški pevski zbor bo zopet med nami. Da jih bo spet nekaj zapel, je razumljivo.

+ Za **WALKATHON** se je prijavilo letos manj udeležencev kot druga leta. Morda je temu kriva tudi vladna odklonitev naše prošnje za zidavo Doma počitka. A načrtov te naše važne akcije nismo opustili in jih tudi ne bomo. Zato je Walkathon še vedno največja letna akcija naše skupnosti.

+ Ker že govorim o Domu počitka in odklonitvi naše prošnje za dovoljenje s strani vladne komisije, naj povem, da smo vložili apel in čakamo na odgovor. Ovrgli smo neutemeljene vzroke, na podlagi katerih so nam dali negativni odgovor. Tudi vsa viktorijska slovenska društva so pismeno podprla našo prošnjo s svojo izjavo, da so načrti Doma počitka akcija celotne naše narodne skupine ter da obstoj društev nikakor ni dokaz, da ne bo dovolj sredstev za uresničitev načrtov. V zapestku septembra bova imela s predsednikom S. D. M. Petrom Mandljem sestanek z viktorijskim ministrom za etnične zadeve. Naj on podpre našo prošnjo, saj pozna našo skupino in ob vsaki priliki izraža svoje občudovanje, da smo toliko zmogli brez državnih podpor.

Sem v teh tednih že slišal kritiko, zakaj ob odklonitvi nisem bolj glasen. Zato, ker osebno ne dvomim, da ta prva in negativna poteza oblasti ni končna in mero-dajna. Sem optimist in kar gotov, da bomo uspeli. Nerač brez potrebe kričim v prepričanju, da se s tihim delom in potrpljenjem več doseže kot pa z vpi-

tjem. Vsi naši dosedanji uspehi so šli po tej poti. Slabe volje pa sem nad nepotrebnim zastojem, ko sicer dobro naloženi denar našega fonda izgublja veljavo in se nam zemljišče ob cerkvi naravnost ponuja, da bi čim prej začeli. Priporočajmo Bogu to našo skupno zadevo!

+ Upal sem, da tokrat ne bo kake posmrtnice, pa sem se uštel. Dne 12. avgusta je v privatni bolnišnici Baranor v Essendonu zaključila svojo zemsko pot **VIDA VADNAL** iz Avondale Heights-a. Bog jo je rešil hudega trpljenja, ki se je pričelo že pred nekaj leti. Bolezen je počasi pa gotovo napredovala in bolnici polagoma izpila vse moči. Tudi operacija ni prinesla zaželjenega uspeha. Nedavno je bila pokojnica okrepcana s svetimi zakramenti, da je šla lažje in vdano naproti zadnjemu poglavju svojega življenja. Blagoslov za umirajoče jo je spremil preko praga večnosti.

Pokojna Vida je bila rojena Hrvatini v Trpčanah 19. junija 1932. Po odhodu od doma se je leta 1954 v Trstu poročila v Emilom Vadnalom, ki je tudi iz domačega kraja. Naslednje leto sta emigrirala v Avstralijo. Pogreb je pokazal, kako je bila Vida splošno priljubljena, saj je vedno rada pomagala drugim in je bila tudi zelo aktivna pri klubu Jadran. Naša cerkev je bila polna že pri rožnem vencu ob krsti na predvečer pogreba. Še bolj so jo znanci in prijatelji napolnili naslednji dan, bil je ravno praznik Marijinega vnebovzvetja, ko smo po praznični maši spremili Vidine zemске ostanke na zadnji poti. Na keilorskem pokopališču bodo čakali vstajenja.

Iskreno sožalje možu Emilu, otrokoma Jožetu in Suzani, sestrama Dragi por. Vadnjali in Amaliji por. Vihtelič z družinami, doma pa mami in ostalim sorodnikom! Bog naj bo blagi pokojnici bogat Plačnik za vse, kar je dobrega storila v življenju!

+ Večerno mašo bomo imeli na prvi petek (6. septembra), na ponedeljek 8. septembra (praznik Marijinega rojstva in na ponedeljek 15. septembra (Žalostna Mati božja). Vabljeni!

V Wodongi bo redna slovenska maša zopet na četrto septembrsko nedeljo, 28. septembra, le s to razliko, da **ob sedmih zvečer** namesto ob petih, kot običajno. Tamkajšnji rojaki, povejte še drugim, ki nimajo Misli!

**Ne vse za vsakdanji kruh! Človek je telo in duh.
Saj še gora in drevo raste v zemljo in nebo!**

Alojzij Gradnik

DACHAUSKI PROCESI se že petnajst let vijejo kot črna senca nad Zvezo komunistov Slovenije. V letih 1948 in 1949 so namreč v Ljubljani obsodili na smrt ali težke zaporne kazni celo vrsto starih komunistov, ki so delj časa prebili v taborišču Dachau in se po vojni komaj živi vrnili domov. Tudi letošnji deseti kongres ZKS ni mogel mimo te zadeve. Na letošnjem kongresu so med drugim spet priznali, "da so bile pri dachauskih procesih storjene hude napake, žal nekatere nepopravljive". Kaj namreč pomaga rehabilitacija nekoga po usmrtni, ko mu ni več mogoče vrniti življenja? Gotovo pa je to zadoščenje njegovim svojcem. Kongres daje pobudo za proučevanje okoliščin teh krivičnih procesov in za odpravo posledic neupravičenih obsodb. Ustanovljena je bila posebna komisija, ki naj raziše celotno zadevo — če si bo res upala iskreno objaviti svoja dognanja.

Vsekakor ravno dachauski procesi razkrivajo, koliko je bilo v povojnih letih zlasti pri sodiščnih razpravah manipulacije, če so se gotove osebe hoteli

**SLOVENSKO
DRUŠTVO SYDNEY**
45 Ferrers Rd., Horsley Park,
N. S. W., 2164
Tel.: 620 1265

NAŠ SLOVENSKI

HRIBČEK VABI...

... člane društva ter vse rojake in njihove prijatelje vsako soboto in nedeljo. Postreženi boste z raznimi pijačami in okusno hrano.

Klub našega slovenskega društva je odprt: vsako soboto od dveh pop. do polnoči ter vsako nedeljo od poldne do osmih zvečer. Vsako drugo soboto prirejamo ples do polnoči ob zvokih dobre domače glasbe.

Poleg tega imamo ob sobotah, nedeljah ter ob sredah zvečer tudi kulturne in športne dejavnosti, na katere so vabljeni vsi rojaki.

Za informacije kličite:

Štefan Šernek, tel. 528 3423

znebiti ali jo vsaj očrtniti in onemogočiti. In če so tako delali celo z lastnimi člani, koliko bolj in lažje je bilo isto storiti svojim idejnim nasprotnikom in proti Cerkvi. Zakaj se zdaj ne oglasijo tudi drugi, tista leta po nedolžnem poslani pred sodišča in obsodeni? Naj bi zahtevali revizijo svojih krivičnih procesov! V poštev bi prišli tudi procesi zoper duhovnike od škofa Rožmana dalje. Med takratnimi žrtvami so bili tudi nadškof Pogačnik, pomožni škof Lenič, prof. Šolar in mnogi drugi. . . . Danes res uživajo državljanske pravice, vendar jih uradno niso nikoli rehabilitirali. In še danes se ob smrti kakega duhovnika "Družina" v osmrtnici tako sramežljivo izmika povedati, da je bil toliko in toliko let v zaporu. Kakor da bi bilo komu v sramoto biti zaprt pod diktaturo.

SLOVENSKI TURIZEM je kar zadovoljen z rezultati prve polovice tega leta: Slovenija je privabila za tri odstotke več gostov kot lani v istem obdobju. Tujih gostov je bilo za en odstotek več, domačih pa za štiri odstotke. Tudi pri prenočitvah v turističnih objektih Slovenije prednjačijo domači gostje pred tujimi in sicer za šest odstotkov. Pa so turistični delavci kar zadovoljni s prvimi poletnimi rezultati, ki bodo nekako pokrili izpad tujkega turističnega prometa v aprilu in maju.

SREČANJE TREH DEŽEL, ki ga že nekaj let prirejajo sosednje škofije — ljubljanska, videmska in celovška, je letos 16. avgusta na Brezjah. Geslo letošnjega romanja je **MIR BREZ MEJA**, ki naj krepi prijateljske vezi med sosedi in s tem po svoje prispeva k svetovnemu miru. Končno je res, da se mir pričanja v domačem krogu in s sosedi. Srečanje na Brezjah želi biti vsaj majhen korak v tej smeri.

PRVO uspešno avtotransplantacijo srca na svetu so opravili v Sloveniji. Znani srčni kirurg prof. dr. Košak je operiral 55-letnega upokojenega kovača Stanka Zupana iz Lesc pri Bledu, katerega življenje je ogrožal velik tumor na srcu. Dr. Košak je opravil izjemno težko operacijo tako, da je srce za nekaj časa odstranil iz prsne votline, po operaciji pa ga znova vsadil. Bolnik je po dobrem mesecu zapustil ljubljansko univerzitetno kliniko za kirurgijo srca in ožilja ter se počuti zelo dobro.

PLANINSKA ZVEZA Slovenije je izdala poročilo, da je lani obiskalo slovenske gore 1.712.582 planincev. Število je za 61.576 višje od števila prejšnjega leta. Nočitev po planinskih postojankah pa je bilo 132.572, kar presega število prejšnjega leta za 5628. Dostavek pravi, da je število planincev vsekakor še višje, saj se mnogi ne vpišejo v knjige po gorskih postojankah ali po vrhovih.

Rekord pa gotovo nosi postojanka "Kekec" blizu Nove Gorice s 135.000 obiskovalci, med katerimi je seveda veliko izletnikov tudi z italijanske strani. Blizu 40.000 obiskovalcev so žaleli na Lisci, tržaški koči na Doliču, Tičarjevem domu na Vršiču, Aljaževem domu v Vratih ter v koči na Sorški planini.

NARAVNOST PORAZNA je uradna vest, da je v Sloveniji samo še 45 odstotkov zdravih gozdov. Tako zelo jih uničujejo, kakor ostale evropske gozdove, razne kemikalije v zraku. V Sloveniji je najbolj prizadelo jelke, od katerih je zdravih le še šest odstotkov, za njimi pa pridejo smreke in rdeči bori. Ugotovili so, da je najslabše stanje gozdov v območju Velenja, kjer je uničenih kar 81 odstotkov dreves, resno pa jim sledijo gozdovi v okolici Raven na Koroškem in Slovenj Gradca. Hudo je prizadetih tudi nekaj tisoč hektarjev gozdov v Zasavju, Mežiški dolini, Celju, na Jesenicah, Kidričevem in v okolici Črnomlja.

Le kaj bo Evropa brez gozdov? Ali bo naša Slovenija še "dežela raja", če se bo ta drevesna bolezen nadaljevala in vse uničila? Pa za enkrat niti ne vedo, kako bi to uničevanje vsaj omejili, če ga že ne znajo ustaviti . . .

SVETE VIŠARJE, naša najvišja božja pot na tromeji Slovenije, Italije in Avstrije, so prevzeli v oskrbo slovenski frančiškani skupno z župnijo Žabnice pri Trbižu, h kateri božja pot pripada. Oboje, Žabnice kot Svete Višarje, je v videmski nadškofiji in po smrti župnika Černeta – v marcu 1984 se je smrtno ponesrežil z avtom – je bila resna nevarnost, da Žabnice z božjepotnim svetiščem ne bodo več v slovenskih rokah. Pa so le še ostale.

Dne 6. julija je videmski nadškof Battisti predstavil farnemu občestvu v Žabnicah novega župnika, frančiškana p. Božidarja Rumplerja. Ta je farnom prinesel tudi pozdrave p. Filipa Rupnika, ki bo od septembra dalje skrbel za Svete Višarje.

Ni pa to prva povezava slovenskih frančiškanov s to našo znamenito božjo potjo. Že leta 1905 so ljubljanski frančiškani oskrbovali višarske romarje od praznika Kristusovega vnebohoda pa do rožnovenske

nedelje. Leta 1910 so prevzeli tudi žabniško župnijo. P. Pij Žankar je med prvo svetovno vojno rešil podobno višarske Matere božje, najprej v Beljak, nato v mariborsko frančiškansko cerkev, od koder se je 23. avgusta 1921 vrnila v Žabnice in kasneje na svoj milostni kraj. Vojna vihra je namreč 16. septembra 1915 višarsko svetišče porušila in šele 15. avgusta 1922 je bila po sedmih letih spet maša na božjepotnem kraju – za srečno obnovo svetišča. Sedanja cerkev je bila posvečena leta 1926. Žal pa je moral p. Pij Žankar že dve leti prej (1924) Žabnice zapustiti, kot so njegovi sobratje zapuščali tudi Sveto Goro in Kapelo na Kostanjevici pri Gorici – vse je prišlo pod Italijo, ki slovenskim duhovnikom ni bila naklonjena. Obe omenjeni postojanki sta po zadnji vojni spet na matičnem ozemlju in v rokah slovenskih frančiškanov, zdaj po 62 letih pa so frančiškani tudi spet varuhi Svetih Višarij. Bogu bodi hvala!

FORMA VIVA, mednarodni simpozij kiparjev, letos že šestindvajseti, se je pričel v Kozanjevici ob Krki. Slovesni zaključek bo 30. avgusta, dotlej pa obiskovalci kozanjeviških zbirk lahko obiščejo tudi kparje pri njihovem delu.

SAJ bi človek ne verjel, a vendar je res. Goriški "Katoliški Glas" je poročal o skupini 45 slovenskih dijakov iz zamejske Gorice, za katere je Odbor za šolstvo in izobraževanje priredil izlet v matično domovino. Poleg drugih lepot so si ogledali tudi Postojnsko jamo, kjer pa osobe pri nabavi vstopnic ni hotelo upoštevati dejstva, da so to slovenski dijaki iz zamejstva in ne inozemski turisti na potovanju po tujini. Morali so plačati višjo vstopnino, kar je zagrenilo občutke vseh, ki so prestopili mejo v zvesti, da gredo na ogled svoje matične dežele.

Vem, da so pri postojnski vstopnini štet kot "tujci" vsi izseljenci, ki pridejo domov na obisk. Že to ravno ne pomaga tesnejši povezavi z rodno grudo. Kaj so izseljenci res dobri samo za dolarje? Da pa na isti način sprejemajo celo zamejske slovenske študente, se mi zdi nezaslišano. S to potezo pač ne bodo pri nobenem povečali narodne zavesti in še manj ljubezni do matične dežele. . .

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

TOBIN BROTHERS
funeral directors

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

North Melbourne 189 Boundary Road, 329 6144

Malvern 1382 High Street, 509 4720

Noble Park 505 Princes Highway, 546 7860

Frankston 232 Cranbourne Road, 781 2115

Mentone 93 2460

Marija Pomagaj z Brezij med kongresno procesijo.

Božja beseda

Blagor vsem, ki se Gospoda in hodijo po njegovih potih!
Zakaj sad truda svoj rok boš užival, srečen boš in dobro ti bo.
Tvoja žena bo kakor rodovitna trta v notranjosti tvoje hiše,
tvoji otroci kakor mladike okrog tvoje mize.

(Iz PSALMA 127 o sreči pobožne družine)

OB 50-LETNICI

in letošnjem "EVHARISTIČNEM LETU" bomo obnavljali spomine na junij 1935 v Ljubljani. Naj nam pomagajo utrditi našo vero in zvestobo Bogu!

je vse otrokovo življenje, že v najnežnejši dobi vzbudila v otrokovem srcu veliko ljubezen do Boga; če ga že v prvih letih ne bo vadila v odpovedi in premagovanju; če ne bo v dobro obračala njegovih nagnjenj in strasti in ne bo že takoj v začetku utrjevala njegovega značaja, varujoč ga mnogih napak in slabosti. In poleg vsega tega: prvikrat sklepati otrokove roke k molitvi, učiti otroške ustnice najprej izgovarjati sveta imena, usmerjati prve otroške korake pred tabernakelj k Jezusu . . . ali ni to najsvetejša, pa tudi najslajša materina dolžnost?

Ko je otrok v šoli, seveda materino delo ne konča. V tej dobi je treba še bolj prisluškovati otrokovemu razvoju in opazovati najrazličnejše vplive, ki ga obdajajo, da more mati dopolnjevati in nadaljevati duhovnikovo in učiteljevo delo v šoli. Kako je v šoli nujna materina pomoč! Vzemite samo pripravo na zakramente: koliko lahko stori mati pri enem otroku, česar nikdar ne zmore duhovnik pri množici otrok. Ob takih prilikah se mora mati res pokazati kot svečenica v domu. V soncu materine ljubezni se cvet otroškega srca najlepše odpira svojemu Bogu. V dno duše me je ganila tale zgodnica, ki sem jo brala o sv. očetu Piju X, ki je toliko storil za zgodnje in pogosto prejetje obhajila. Nekoč je bila neka francoska gospa s svojim otrokom pri njem v avdienci. Tedaj je vzel sveti oče deklico v naročje in jo vprašal, kako ji je ime in koliko je stara. "Pet let, sveti oče, čez dve leti bom šla k prvemu svetemu obhajilu," mu je odgovorila pogumna deklica. "Šele čez dve leti? Koga boš pa prejela pri obhajilu?" – "Jezusa Kristusa, sveti oče!" – "Ali ne vidiš, da je to samo okrogel bel kruh?" – "Ne sveti oče," je dejala, "to je v resnici Jezus Kristus." – "In kdo je Jezus Kristus?" – "To je Sin božji, tale." In deklica je pokazala na križ na mizi. Tedaj se obrne Pij X. do mate-

re: "Jutri imam mašo ob šestih. Pridite takrat z deklico. Prejela bo prvo obhajilo, jaz sam jo bom obhajal."

A včasih se zdi, kot bi prezrle me matere klic tega papeža o zgodnjem in pogostem prejetju obhajila. Mati, ki nosi Jezusa v svojem srcu in čuti dan za dnem vso srečo tega tesnega združenja z dobrim Bogom, bo naravnost želela to srečo dati tudi svojim otrokom. Čisto preprosto in neprisljano jih bo znala učiti ljubiti malega Jezusa v jaselcah, trpeti za Jezusa na križu in ga obiskovati v cerkvi, kjer v tabernaklju Jezus še vedno stanuje. Ob materi bo otrok vedno lepše doživljal vso Jezusovo pomoč in milost, ki nam jo daje v zakramentu Rešnjega Telesa – in tako bo rasel kakor otrok božji v nazareškem domu. Glejte, že skrb za na-

Jezus v srcu bo tudi najboljši pomočnik, ko se bo moral otrok boriti proti vsem slabim nagnjenjem. Velike nevarnosti za čistost mlade duše so prav v dobi, ko otrok dorašča polagoma v mladega fanta, mlado dekle. Kako je treba paziti v tej dobi, da bo otrok vedno zaposlen, da bo imel veselje do lepega, ustvarjajočega dela! To ga bo obranilo pol nevarnosti. Poleg tega je velike važnosti tudi to, da mati sama pouči otroka o materinstvu, o početku življenja, o ustvarjajoči moči našega telesa. Res je edino mati poklicana za to, da razodene otroku čudež življenja, za katerega je sama že toliko pretrpela. Samo po materi bo prejel lepo in plemenito pojmovanje o svojem spočetju, razvoju in rojstvu.

A čas se ne ustavi. Naše otroke kliče življenje. Morda jih iztrga iz doma šola, morda vojaško leto, morda služba, morda delo v tujini, v tujem kraju. To je tok življenja. Odhajajo iz rodne hiše. A ne sami. Materina ljubezen in skrb, materina dobrota mora iti z njimi. Čutiti jo morajo. V vednem duševnem stiku mora mati z njimi nositi vse domotožje, z njimi preživeti hrepenečo ljubezen, ko jim napolni duše, z njimi pretrpeti bol, ko pride nanje. Materina vroča molitev in živa ljubezen bo otroka obvarovala pred padcem.

Glejte, tako stoji mati v življenju. Vdana, s sklonjeno glavo prejemajoča iz božjih rok breme in sveto nalogo materinstva. S sklenjenimi rokami uči svojega otroka in prosi zanj. In – čeprav s krvavečim srcem – vztraja pri svojem otroku v zvesti ljubezni, zato da ga ohrani in reši – zase, in za svojega Boga in za svojo domovino.

Vse materino življenje je tako težko, a blagoslovljeno delo apostolata. Dasi tiho in skrito, a prav zato tem rodovitnejše in plodonosnejše. Kako bi mogle izzveneti moje besede drugače kot v klic: Matere, na apostolsko delo za krščansko družino!

Iz govora gospe Aste Basajeve na kongresnem zborovanju mater, ki se ga je udeležilo nad tisoč slovenskih mater na dvorišču Alojzijevišča.

terinega in otrokovega srca, ki ni odločilna samo za otrokovo telo, marveč za ves njegov značaj in duševni razvoj. Po materinem srcu se oblikuje otrokovo srce. Vanj so vsajena materina nagnjenja. Otrokovo srce slabijo materine slabosti in napake. Kako torej že v tej dobi gradimo matere otrokovo bodočnost in s tem bodočnost naroda! Vsi sveti in božji bi morali biti ti dnevi za vsako mater.

Z otrokovim rojstvom pa se pričinja pravo vzgojno delo. Prva pot vsake krščanske matere po tem dogodku naj bi bila pač v cerkev. Kako lepo govori Cerkev materi: materine bolečine so po Marijinem porodu spremenjene v radost; tako pa naj tudi po Marijinem zasluženju mati s svojim otrokom doseže večno veselje. In kako lepo prosi Cerkev tudi za otroka v materinem naročju, ko ga blagoslavlja: "Gospod Jezus Kristus, Sin živega Boga, ki si bil rojen pred vsemi vekmi, pa si v času hotel biti otrok in ljubiš nedolžnost te dobe: ki si male, k tebi prinesene, ljubeče objel in blagoslovil; pridi temu otroku naproti s sladkimi blagoslovi in daj, da mu zlobnost ne bo premenila razuma; podeli mu, da bo rasel v starosti, modrosti in milosti in bo mogel vedno tebi ugajati!"

Nešetokrat pa se dogaja, da matere ne zamude samo te prilike, ko naj bi prinesle otroka k ljubečemu Bogu, temveč, da vsa dolga leta otrokovega doraščanja in dozorevanja pozabljajo na njegovo dušo, ki jo bo nekoč Bog terjal iz njihovih rok. Nekaj pač da otroku šola, marsikaj mu da duhovnik pri krščanskem nauku. A to so samo nekatere ure, katerih vrednost razni vplivi še zmanjšujejo. In ali ne bodo vse te ure ostale brez sadov, če ne bo mati, ki z otrokom pričinja jutro, ki se z njim igra in ga hrani, ki ga zopet zvečer spravlja k počitku in bdi celo nad njegovimi sanjami – če ne bo ta mati, ki torej oklepa in varu-

V TEH DNEH, ko si hočemo, kleče pred Jezusom v sv. Rešnjem Telesu, izprositi blagoslova za versko prerojenje in prenovljenje našega naroda, se mi zdi, da ni važnejšega zborovanja od zborovanja katoliških mater. Iz naročij mater vstaja narodu novo življenje. Iz src mater, iz njihove ljubezni in njihove vzgoje pa prihaja življenju naroda nova verska pomlad.

Razrvano je danes vse življenje, bolna je vsa naša družba. Najgloblje pa so rane našega družinskega življenja, ki vedno bolj hira in umira. Zato čaka nas matere neizmerno veliko, a vzvišeno delo: ozdraviti moramo naše družinsko življenje, prenoviti ga, dati mu novih sokov in moči, dvigniti ga iz bolnega ozračja današnjega sveta in ga vnovič posvetiti.

Silna je ta naloga in morda so res samo materine rame močne dovolj, da ne bodo omagale pod tem težkim bremenom. Težko je materino breme, a spet ni lepše sreče od te, ki jo najde dobra mati v lepem družinskem življenju. Ko so se Judje vrnili iz bridke babilonske sužnosti v svojo domovino, so v sveti deželi spet vstajali lepi tihi domovi. To je bila lepa pomlad! Tako je prevzelo tudi psalmista, da je v 127. psalmu popisal tiho srečo blagoslovljenega družinskega življenja. Mati je v domu kakor rodovitna trta, otroci pa kakor oljkove mladike okrog domače mize. O, da bi tudi iz razrvanosti in babilonske sužnosti današnjega časa prišli v novo pomlad, ko bodo posejani po naši zemlji sami dobri, lepi domovi!

Matere smo poroštvo take bodočnosti.

Tiho in skrivnostno je vse delo materine ljubezni in vzgoje. Najtiše in najskrivnostnejše v času, ko je otrokovo življenje še čisto združeno z materinim življenjem. Debele knjige so že napisane o tej tesni zvezi ma-

Sr. RAFAEL

Fr. Valerian Jenko, O. F. M.,
Fr. Ciril Božič, O. F. M.,
St. Raphael's Slovene Mission,
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W., 2160
(P. O. Box 280, Merrylands, N. S. W., 2160)
Telefon: (02) 637 7147

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael's Convent,
311 Merrylands Rd., Merrylands, N. S. W., 2160
Telefon: (02) 682 5478

VABLJENI in dobrodošli k slovenskemu bogoslužju, naj si bo v Merrylandu ali kjer koli drugod, kjer so občasno maše za slovenske vernike! Morda se bo to vabilo zdelo marsikomu odveč, ker vsakdo ve, ali bi se vsaj moral zavedati, čemu je v Avstraliji slovenski duhovnik. Njegova glavna naloga je, da vam nudi priliko za udeležbo pri sveti maši v domačem jeziku, kar velja tudi za prejem svetih zakramentov. Pa se mi kljub vsemu zdi, da je takole vabilo na mestu od časa do časa — v opomin tistim, ki se bolj redko ali pa nikoli ne udeležujejo slovenskih maš. Žal je kar preveč rojakov, ki menijo, da jim slovenska cerkev ni potrebna, da so se že "udomačili" v avstralski cerkvi, ali pa so se navadili preživeti nedeljo brez maše, na nekrščanski način. Marsikdaj pa se izkaže, da morajo "besedo pojesti", ko se ob kaki priliki le morajo obrniti na slovensko versko središče in slovenskega duhovnika za to ali ono, pa če ima zadeva zvezo z vero ali pa tudi ne. Na primer, ko potrebujejo priporočilo za vpis otroka v katoliško šolo, za delo, morda za sodišče . . . Ali ko gre za botrstvo v domovini ipd.

Spet drugim pa je naša cerkev potrebna le ob važnih življenjskih mejnikih: za krst, birmo, poroko in pogreb. Takim pravijo v domovini obrobni kristjani. Vendar naj vsakdo ve, da nikogar ne bomo zavrnil, kadar nas bo potreboval. Prav pa je, da se vsi zavedamo: čim več se jih bo posluževalo našega središča in se udeleževalo naših maš v središču ali drugod, kjer jih vzdržujemo, tem delj časa bo slovenski duhovnik med vami in priznan kot potreben v avstralskem dušnem pastirstvu. Z drugo besedo: sami si podaljšujemo ali krajšamo slovensko versko udejstvo.

TUDI CERKEV JE SLOVENSKA! Ta trditev ve-

lja tistim rojakom, ki se imajo za "velike in zavedne Slovence". Sicer hvalevredno in z velikimi žrtvami se udeležujejo vseh mogočih slovenskih dejavnosti: akcij, izletov, nastopov, raznih prireditvev in tekmo vanj. A njih noga prestopi le prag društva ali kluba, cerkve pa se boje "kot hudič križa". Ali se kaj motimo, če jih imenujemo le "pol-Slovence"?

"KJE SO TISTE STEZICE . . ." poje narodna pesem. Ko se oziram nazaj na začetke našega izseljenskega življenja, se rad spominjam, kako smo takrat spoštovali nedeljo. Ob nedeljah dopoldne ni bilo nikakšne prireditve. Po naši lepi stari slovenski in krščanski navadi smo smatrali čas nedeljskega dopoldneva kot čas za službo božjo. Tisti, ki že niso šli k maši, so pa raje spali, ker se jim je zdelo, da je prezgodaj za kakšno dejavnost. Toda časi so se spremenili: nič več ni prezgodaj za nobeno stvar (razen za mašo). Kot da bi popoldne ne bilo dosti dolgo za razvedrilo. Kakor nalašč se mora začeti že med mašnim časom, Tudi drugod je žal tako, ne le pri nas v Sydneyu.

Včasih je med nami veljal nepisan dogovor, da slovenske prireditve ne bodo soupadale. Danes pa so včasih kar tri prireditve na en večer. Menda pozabljamo, da organizacije niso same sebi namen, ampak naj grade in utrjujejo slovensko skupnost, pomagajo naj, da se slovenski živelj v tujem svetu čim delj ohrani. Nezdrava tekmovanja med posameznimi društvi, ribarije, nevoščljivost in škodljiva kritika gotovo ne prispevajo k rasti slovenske skupnosti, ampak jo razdirajo in uničujejo ali vsaj slabe.

SOBOTNA VIGILNA MAŠA je bila vpeljana zato, da bi tisti, ki morajo ali hočejo iz tega ali onega razloga v nedeljo opraviti to ali ono dejavnost, lahko zadostili nedeljski dolžnosti že v soboto zvečer. Žal je ta naša maša slabo obiskana: včasih je vsokraj več vernikov drugih narodnosti kot Slovencev. A na nedeljsko dopoldne je na raznih igriščih, baliniščih, streljiščih vse živo, da kar mrgoli . . . Seveda brez misli na Boga, na nedeljsko dolžnost . . . Ali je potem kaj čudnega, če ni božjega blagoslova po naših družinah? In tako gre grda razvada opuščanja nedeljske maše iz roda v rod: kakor oče, tako sin . . .

"VSE SMO MU/JI DALI . . ." Tako mi včasih potožita žalostna oče in mati zaradi otroka, ki je zašel na stranpota. Nato ugotovljamo, kaj je bilo narobe, da je prišlo do razočaranja. Kaj je bilo opuščeno, da se je to zgodilo? "Dali smo otroka v katoliško šolo. Vse je imel, kar si je želel . . ." Katoliška šola tudi ne dela čudežev, če ni verske vzgoje v družini. Saj je družina prva in glavna vzgojna šola slehernega otroka. Morda je bilo pa ravno to narobe, da je otrok "vse imel" . . . Vprašati se moramo, ali je otrok imel zgled krščan-

skega življenja, so ga starši vzgajali z lastnim zgledom in ne le z besedo? Žal se lahko zgodi, da otrok zaide tudi, ko je imel vse dobre pogoje krščanske vzgoje; koliko lažje pa pride do tega, če dom tega ne nudi.

NERODOVITNI ZAKONI? Zadnja leta opažam, da je med našimi novoporočenci razmeroma kar precej porok v starostni dobi okrog dvajset let, toda sorazmerno malo rojstev. (Morda bo kdo rekel, da hoče pater imeti več krstov, toda pater ima kljub temu kar dosti dela, med drugim tudi poskus reševanja zakonskim problemom med rojaki.) Mnogi mladi zakonci hočejo korist od zakona, ne pa dolžnosti, ki iz njega izhajajo. A če niso zreli, da bi si v zakonu ustvarili družino, potem tudi niso zreli za sklepanje zakona. Najprej hočejo imeti sto stvari, prav nič nujne za srečen zakon, nazadnje pridejo šele otroci (otrok ali otroka se bolj moderno sliši!) na vrsto. Le naj vprašajo svoje starše, če so tudi oni tako ravnali! Nesmotrno je misliti na otroke šele potem, ko sta že oba zakonca utrujena od pehanja za višjim življenjskim standardom. Takrat bodo otroci samo dodatno breme, namesto v veselje. Sociologi pravijo, da je najbolj priporočljivo imeti otroke v začetku zakona. Ko otroci nekoliko dorastejo, ima žena in mati še vedno možnost do ponovne zaposlitve, če tako želi in je res potrebno. Pa se je že v marsikaterem zakonu zgodilo, da je zapostavljanje zakonske dolžnosti rodilo slabe posledice: ko bi lahko imeli otroke, jih niso hoteli, ko pa so jih hoteli, ni bilo več mogoče . . .

FIGTREE (Wollongong) ima slovensko sveto mašo 24. avgusta, ter 14. in 28. septembra. Vsakikrat ob petih popoldne.

CANBERRA ima v septembru dvakrat slovensko službo božjo: prvič na dan po mladinskem koncertu (nedelja 7. septembra) in sicer ob 11.30, torej eno uro kasneje kot običajno. Pri maši bodo prepevali mladinski zbori raznih naših središč, ki bodo dan prej nastopali na koncertu. — Druga maša meseca bo dva

tedna kasneje, na nedeljo 21. septembra, po običajnem času ob 10.30 dopoldne. Maša je obakrat v Red Hillu (vogal Nuyts in Hicks Sts.).

WAGGA-WAGGA bo imela prav tako slovensko mašo na nedeljo 21. septembra in sicer ob šestih zvečer v sestriški kapeli na Mt. Erin.

NEWCASTLE: slovenska maša bo v nedeljo 31. avgusta ob šestih zvečer v Hamiltonu.

OČETOVSKI DAN bomo letos zaradi mladinskega koncerta v Canberri praznovali en teden predčasno, v nedeljo 31. avgusta. Pri maši se bomo spomnili naših živih in že pokojnih očetov, po maši pa nadaljevali praznovanje v dvorani z nastopom in piknikom.

PRVO SVETO OBHAJILO bomo imeli letos v nedeljo 14. septembra pri sveti maši ob pol desetih.

ŽEGNANJE in obenem **PRAZNOVANJE ZAKONSKIH JUBILEJEV** bo v nedeljo 28. septembra. V petek in soboto zvečer bo priprava na praznik, ki jo bo sta vodila p. Bazilij in p. Janez. V nedeljo pa bo za slovesnost med nami škof Beda Heather, ki je ordinarij novoustanovljene škofije Parramatta, kamor spada tudi naš Misijon sv. Rafaela. — Zakonce, ki praznujejo letos deseto, petnajsto ali vsako nadaljno obletnico poroke, ki je deljiva s številom pet, vabimo, da se prijavijo za skupno praznovanje jubilejev.

STOJNICA bo spet na vrsti s svojo prodajno aktivnostjo v petek 19. septembra. Spet se priporočamo za pecivo, obleko in druge primerne predmete za prodajo.

ROMANJE V EARLWOOD bo na prvo oktobrsko nedeljo, 5. oktobra ob treh popoldne. Več o tem pa prihodnjič.

WALKATHON na četrto julijsko nedeljo je za nami. Sodelovalo je blizu 70 mladincev in odraslih. Lepa zahvala vsem, ki ste pešačili, sponzorirali udeležence in pomagali pri pikniku. Žal

Vabljeni ste na dvanajsti

MLADINSKI KONCERT

ki bo v priredbi slovenskih verskih središč letos v CANBERRI,

SOBOTA, 6. SEPTEMBRA, ob štirih popoldne,
v dvorani Marist Brothers College-a, Melrose Drive, PEARCE.

Pestri nastopi slovenske mladine širne Avstralije v glasbi, petju in plesu.

VSTOPNINA: Odrasli \$6.—, upokojenci in mladinci \$4.— otroci prosto.

Koncertna vstopnica velja tudi za udeležbo **DOMAČEGA VEČERA S PLESOM,**

ki ga prireja takoj po koncertu Slovensko-avstralsko društvo Canberra
v svojem domu "Triglav". Vstop je prost za vse nastopajoče na koncertu.

dokončnega finančnega rezultata še nimamo, ker nekateri še niso vrnili nabiralnih pol.

DOBRODELNO VEČERJO smo spet imeli po dolgem premoru. in sicer v soboto 19. julija. Kuhinjo in postrežbo je imela na skrbi tretja delovna skupina. Za ples je igral ansambel "Fantje treh dežel".

To je ena izmed akcij, ki nam pomaga pri vzdrževanju našega verskega središča. Naj omenim, da se bliža september, ko bo treba spet odšteti banki nad osem tisočakov za polletno odplačilo dolga. Zato iskrena zahvala vsem, ki na razne načine pomagata, da zmagujemo to in razna druga odplačila in polagoma uresničujemo načrte, ki še čakajo izpolnitve. Eden od teh je oprema sestrskega stanovanja. - Pred nekaj dnevi je prišel račun za plačilo vodni upravi: samo ta obveznost zahteva 1,110 dolarjev.

OSEMDESETLETNICA našega zaslužnega sodelavca g. **Ludvika Klakočerja** tudi ne sme mimo brez omembe. Sedemnajstega tega meseca jo bo dosegel in vsi mu iz srca čestitamo ter mu želimo korajžno pot k novim jubilejem. Koliko je vsa ta leta žrtvoval za našo skupnost zlasti na pevskem

polju, ve dobri Bog, ki vidi vse in zna ceniti ter poplačati sleherni žrtev. Naj bo visokemu jublantu ob tej priliki izrečena naša topla zahvala za nesebično in neprecenljivo delo slovenski skupnosti! Še na mnoga srečna in zdrava leta!

KRST — Roen **John Arthur Anning**, Liverpool, N. S. W. Oče **Linsey Peter**, mati **Jennifer r. Škraban**. Botrovala sta **Brett** in **Nikki Trenerry**. — Merrylands, 3. avgusta 1986.

POROKI, ki sta doslej ušli objavi — **Gregor Maček**, Torrens, A. C. T., sin pok. **Jožeta** in **Tončke r. Arhar**, in **Patricia Franklin**, avstralskega rodu, hčerka **Trevorja** in **Hazel r. Clements**. Priči sta bila **Mark Breen** in **Sheryl Rossiter**. Cerkev Srca Jezusovega, **Pearce, A.C.T.**, dne 28. septembra 1985.

Scott Fraser, Bexley, N. S. W., avstralskega rodu, anglikanske vere a je pred poroko prejel nauk o katoliški veri in zakramente, in **Brigitta Bernardette Šernek**, Kareela, N. S. W., hčerka **Štefana** (iz Črensovcev) in **Ane r. Koren** (iz Srednje Bistrice v Prekmurju). Priči sta bila **Mark Dare** in **Jannette Harris**. Cerkev sv. Patrika, Sutherland, N. S. W.

P. VALERIJAN

Edinstvena rdeča skalna gmota sredi avstralske celine, **AYERS ROCK**, se dviga 350 metrov iz puščavskih tal. Poimenoval jo je — po Henryju Ayersu, nekdanjem premierju Južne Avstralije — raziskovalec **W. C. Gosse**, ki je 20. julija 1873 prvi stopil nanjo.

Premakljivi svečnik

(1)

Šele sedaj, ko je bilo jasno izrečeno, je začela Jasna misliti na svoj odnos do kaplana.

Grede iz šole si je dejala: "Prav, pa branim 'svojega' kaplana, da, svojega, če vam je kaj do tega."

Dohitela je sošolca Simona in nekaj časa sta hodila drug ob drugem brez besede. Končno je Jasna vprašala, čeprav je dobro vedela odgovor:

"Kdo je bleknil tisto besedo o kaplanu?"

"Saj veš, kaj vprašuješ! Saša vendar. Ne more prenesti, da ravnaš z njim kakor z otročajem. On pa je zateleban vate, da mu jemlje sapo, kjerkoli te vidi in sreča."

"Ne morem pomagati. Vi drugi se za nas dekleta iz istega razreda sploh ne zmenite. Kakor da nas ni."

"Naj ti kar po pravici povem, Jasna. Take, kakor si ti, niso za nas."

"Zakaj ne? Kaj pa je tako odbijajočega na meni?"

"Najprej si za nas prestara. Ne po letih, po vedenju in mišljenju. Potem si za nas preveč pametna. Kdo pa naj živi s človekom, ki vedno vse boljše ve. In tretjič, kar je pravzaprav prvič, mi smo za tebe smrkovci, s katerimi se ne moreš resno pogovarjati."

"Kaj pa sem ves čas delala, če ne se resno pogovarjala! Tebi se pa čudim. Veren si, k mladinski skupini hodiš, vsako nedeljo te vidim pri maši, ko bi pa bilo treba stegniti jezik in mi vsaj malo pomagati braniti vero, se pa potajiš in ni nobene besede od tebe."

"Najprej nisem več pri skupini."

"Zakaj pa ne?"

"Čisto preprosto, ker dva nista skupina."

"Ne razumem, kam meriš."

"Mislim, da dobro razumeš. Skupina se je razrahljala kakor pesek ob obrežju, ko vanj plivka voda. Molčim pa zato, ker že ti vedno preveč govoriš in se ihtavo zaletavaš tja, kjer ni nobene smeri. Tudi jaz bi te s tovarišico vprašal, koga pravzaprav zagovarjaš, koga braniš? Ali morda misliš, da boš s svojim zaletavim dokazovanjem koga prepričala? Niti najmanj. Vera vendar ni neka razvidnost, vera je božji dar, ki ga je treba preprosto in vdano sprejeti. Veš, Jasna, vedno se nekoliko bojim, ko te poslušam, da si sama v sebi nekje negotova, kar se vere tiče in kakor da predvsem sama sebe prepričuješ o tistem, o čemer dvomiš."

"Morda imaš prav, saj je tudi trden kristjan potreben vedno nove potrditve, vedno novega zagona, sicer omahne. Toda mene do zadnjega vlakna moje biti boli, ko večina v razredu za Cerkev ne najde nič dobre-

BERNARDOVEMU
TISKOVNEMU SKLADU
ZA NAŠE "MISLI":

\$100.— N. N.; \$94.— Peter Kern; \$34.— Ivan Kopal; \$20.— Franc Zgoznik; \$14.— Franc Kravoš, Ludvik Kastelic, Franc Bubnič, Alojz Kerec; \$12.— Stanislav Horvat; \$10.— Josip Rakušček, N. N. - E.; \$8.— Lojzka Macorig, Florjan Vojška, Ivan Potočnik; \$7.— Branka Oman; \$6.— Zorko Abram; \$5.— Marija Kovačič, Marjan Potočnik; \$4.— Janez Kucler, Marija Grl, Milan Prešeren, Ana Šutej, Rozalija Antolin, Nežka Jesenko, Vinko Lavrič; \$3.— Marija Kraševc; \$2.— Franc Križman, Slavko Koprivnik, Peter Bizjan; \$1.— Ivan Denša, Milena Brgoč, Martin Toni, Lucy Robah, Mihela Žafiran.

NAŠIM POSINOVLJENIM
AFRIŠKIM MISIJONARJEM:

\$200.— C. Š.; \$100.— Danica Vuchich; \$50.— John Klekar (za lačne); \$20.— Pavla Čuk (za lačne), N. N., Nežka Jesenko; \$10.— Marija Celigoj; \$5.— Druž. Pichler, Roza Tomšič; \$2.— Marija Telich (za lačne).

MATERI TEREZIJ V INDIJO
ZA NJENE LAČNE SIROTE:

\$500.— N. N. (Sydney); \$100.— Pavla Zemljak; \$20.— N. N.; \$10.— Josip Rakušček, Rihard Bogatec, Marta Falež, Marija Čeligoj; \$4.— Nada Lauko.

VSEM DOBROTNIKOM
BOG STOTERO POVRNI!

Ljudi lahko razdelimo
v tri razrede:
take, ki so na smrt
delavni,
take, ki so na smrt
zaskrbljeni
in take, ki so na smrt
zdolgočaseni.

(Winston Churchill)

MOŽ IN ŽENA

MOČ NAVADE

Za složno sožitje in sporazumevanje je razen ljubezni potrebna tudi zunanja ustaljenost, ki jo imenujemo z najširšo besedo – navada. Ljudje pravijo: "Tako sva se drug na drugega navadila, da drug brez drugega kar živeti ne moreva." Ali pa tudi nasprotno: "Tako sva se drug drugemu odvadila, da se nič ne pogrešava."

Pred oči mi je stopila družina izza prve svetovne vojne. Mož in žena sta živela vsa leta ne samo v veliki slogi, marveč sta se tudi resnično rada imela kakor malokje in malokdo. Med vojno je bil mož poklican k vojakom in se je vrnil šele čez tri leta. Žena je medtem doma sama gospodarila z nedoletnimi otroki. Pridno so jo ubogali, gospodarila je dobro. Vendar pa so vsi, žena in otroci, komaj čakali konca vojne, da se "oče vrnejo". In vrnil se je težko pričakovani mož in oče. A kaj je bilo? Prejšnje sloge in ljubezni med možem in ženo ni bilo več. Žena je večkrat proti sosedam poudarjala: "Tako sem se na otroke navadila, da bi brez njega tudi šlo." Možu samemu pa je tudi vedno bolj dajala čutiti, da je pravzaprav nepotreben. "Saj smo prej tudi brez tebe opravi-li. Za komando ne potrebujemo ni-

ga, v njeni preteklosti nič pozitivnega, kakor da smo vse do osvobodilnega boja tičali vsi skupaj v samem zlu in so nad nami vihteli svoj bič duhovniki, škofje in papeži, kakor da ni bilo nobene druge oblasti na svetu, nobenih drugih mogočnejšev. In k temu vendar moram nekaj reči. Seveda je molčati laže, zato ti molčiš."

"Ne zato, ampak zato, ker vem, da so mnogi dokazi lahko samo dokazi zame, ne pa za druge. Kdor ima drugačen nazor, vse dokaze tako izpelje, da ga v njegovem nazoru potrdijo. Saj tudi mi kristjani tako delamo. Stvari pač tako razlagamo, da dobimo zaželeni uspeh."

"Hočeš reči, da se slepimo."

"Niti najmanj. Toda upoštevamo pač tisto stran resnice, ki vodi k našemu cilju. Resnica pa ima tudi drugi obraz."

"Razumem. Zgodovinska resnica je že taka. Ima dvojni ali trojni obraz, v knjigah pa je prikazan tisti, kakor ga je hotel videti zgodovinar, ki je dogodke gledal skozi svoj pogled na svet."

"Tako je. Zato je zgodovinska resnica taka, toda ni samo taka in če je polresnica, je lahko slabša od laži."

"Zato pa je treba tem bolj braniti drugo plat, ti se pa tega ogiblješ."

"Ne zaletavam se vanje, ker imajo tudi oni svoj prav."

"Si pač iz drugega testa. Jaz ne morem molčati, čeprav mi škoduje pri ocenah, pa tudi priljubljenosti."

"Glede priljubljenosti se ne moreš pritoževati. Vsi smo te imeli radi in si bila ponos razreda. Samo zdaj . . ."

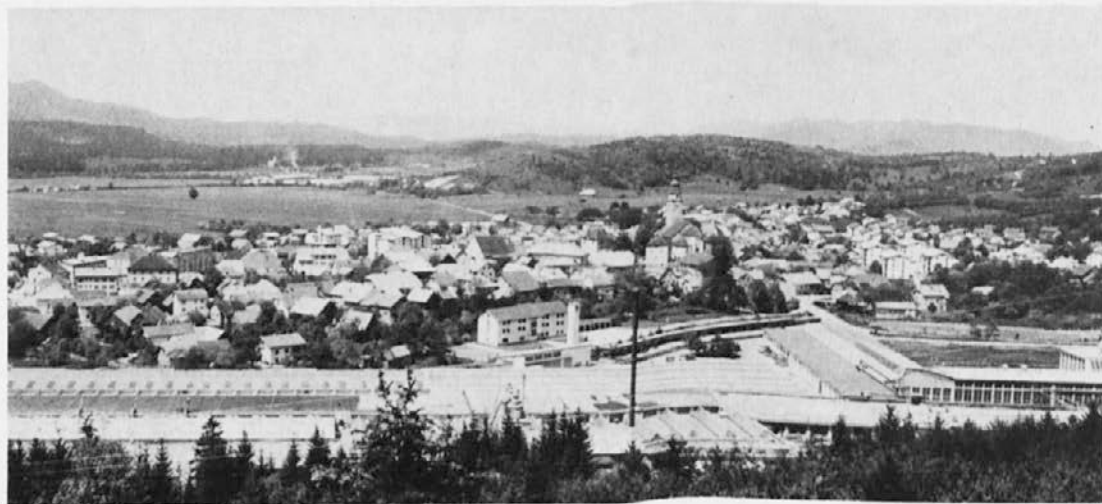
"Kaj samo zdaj? Kaj je zdaj z mano narobe? Povej odkrito, kaj misliš?"

"Bom povedal, čeprav vem, da se ti zamerim. Toda nekdo ti mora povedati, ker si ti sama slepa in ne moreš videti stvari takih, kakršne so."

"Pa kaj melješ tako na dolgo? Povej vendar, kar bi rad povedal!"

"Rad pravzaprav ne. Toda izgubljaš priljubljenost, odkar toliko letiš za kaplanom."

"Ti, Simon, ti mi to praviš? Da letam za kaplanom? Si znorel ali kaj? Kdaj in kje sem letala za njim, to mi povej! Vedno smo rekli: Do-

Cerknica

kaži, kar trdiš, zato tudi ti zdaj dokaži, kar želiš, sicer so tvoje besede grdo obrekovanje in nič drugega.”

“So stvari, ki so jasne in jih ni treba dokazovati. Gre samo za to, ali jih hočemo videti ali pa se še dalje slepimo. Jasna, ti doma lepo na tihem preišli svoj odnos do kaplana in si odgovori neusmiljeno po resnici, in boš videla, do kakšnega zaključka boš prišla.”

“Saj si nor, Simon! Za koga me pa imaš?”

“Saj te, Jasna, niti ne sodim niti ne obsojam. Presoditi se moraš sama. In če je v tebi le kanček tistega trdnega krščanskega prepričanja, kakor ga kažeš v debatah, potem tudi ravnaj tako, da bo z vsem tem v skladu. Sicer bo vse tvoje govorenje v obrambo Cerkve kakor klopotanje klopotca v gorica.”

Poslovala sta se brez besed. Vsak je šel v svojo smer in tudi z mislimi je grebel vsak v svojo smer.

2.

JASNA je že nekaj tednov stanovala pri svoji teti Slavici. Toda samo med tednom od ponedeljka do petka. Vsak petek se je s kolesom odpravljala domov k očetu, ki je imel posestvo v dvanajst kilometrov oddaljeni vasi. Oče je bil sam, ker mu je žena, Jasnina mati, umrla pred tremi leti za rakom.

Do materine smrti so bili Trplanovi izredno dobra in skladna družina in Jasna ne bi za nič na svetu kakšen dan ostala v mestu, ampak je komaj čakala, da se po šoli odpelje v prijetno in toplo domače gnezdo.

Mati je bila izredno potrpežljiva ženska in je tudi svojo bolezen prenašala, kakor da ji pravzaprav nič ni. Vse do konca je opravljala vsa dela, samo zadnje dni, ko so bile bolečine neznosne, je legla in ni več vstala iz postelje. Jasna ji je stregla z brezmejno potrpežljivostjo in ljubeznijo, prav tako pa tudi mož, ko Jasne ni bilo doma.

“Kaj je moja bolezen, ko imam tako skrbno postrežbo!” je večkrat rekla mati, ki so ji moči tako naglo pohajale, da je kmalu bila samo še kost in koža. Čedalje bolj je bila odsotna, kakor da moža in Jasne sploh več ne opaza. Nekaj časa so ji prsti še prebirali jagode rožnega venca za moža, za edinko Jasno, potem so tudi prsti izgubili občutek za stvarno in zdaj so molile menda samo še velike, motne in v daljavo uprte oči.

Nekega zgodnjega jutra je mati mirno zaspala, kakor da je začela sanjati nekaj lepega. Še precej dni po ženini smrti je mož Marko hodil kakor mesečen. Ni znal prijeti za nobeno delo, ni se dobro zavedal, kdaj je jutro in kdaj večer, kaj je treba opraviti pri živini; nikoli pa ni pozabil obiskati ženinega groba, ob katerem je stal sključen in nebogljen, da se je smilil vsakemu človeku, ki ga je videl v njegovi žalosti.

Jasna je toliko prejkotala, da so jo sosedje hodili tolažiti in grajati, da se ne sme prepustiti toliki žalosti, saj mora živeti dalje in skrbeti za očetka, dokler ne pride k sebi in bo zopet poprijel za delo.

“Nobene druge pomoči ni, Jasna, rešilo te bo delo. Zavzemi se za vrt, za hišo! Urejaj, čisti in ne daj si niti minuto miru, pa bo žalost premagana.”

“Predvsem se pa moraš žalosti braniti. Ne smeš je negovati, sicer bo uničila vajin dom. Misliš, da bi bilo pokojni materi prav, ko bi videla, koliko se trapiš?”

kogar. Saj je šlo vse gladko in v redu tudi takrat, ko tebe ni bilo.” In še je nadaljevala: “Ti nam boš vse zapravil. Mi smo tri leta varčevali.”

Mož sicer ni bil ne zapravljevec ne pijanec, bil je delaven in skrben gospodar, a žena ni prenesla, če je spil kozarec vina, ki ga je doma pridelal.

Tako je imel mož za ženo vedno več “napak”; kar je naredil, je bilo narobe, ob vse se je žena spotaknila, ob vsaki priliki se nanj otresla.

Njena navezanost na otroke in odmik od moža sta bila vsako leto hujša. Z leti je dobri mož in oče v svoji osamljenosti zašel v popolno otožnost, v kateri je segel po vrvi ... Tak je bil konec prej zglednega zakona in prisrčne ljubezni, ki pa se je skrhalo samo zato, ker se je žena “možu odvadila”, ker je bila prejšnja navada zakonskega sožitja pretrgana za več let in se nikoli več ni oživila.

Podobnih primerov nam nudi sedanjost dovolj. Mnogi taki so se začeli v drugi svetovni vojni in se končujejo zdaj v ločitvenih pravih in razbitih družinah. A še vedno novi nastajajo zaradi neurejenih stanovanjskih in družbenih razmer. Oddaljenost in nova družba možu ženo odtuji, da nima do nje več tistega odnosa kakor prej. Tudi do otrok, ki se mu medtem rode, ne čuti prave ljubezni. Ženi se je odvadil, otrokom se ni privadil. Razmere same so prinesle odtujevanje in odtujenost. Tudi otroci, ki se rodijo in rastejo v očetovi odsotnosti, navadno nimajo pravega odnosa do očeta, ker se ga niso navadili.

Znan mi je zelo zanimiv primer, da se je oče vrnil iz Amerike, ko je bilo starejšemu otroku že osem let. Otroku kar ni šlo v glavo, kako bo zdaj s tem možem pri hiši: “Ali bo kar pri nas jedel, ali bo tudi pri nas spal; mama, kdaj bo že odšel?”

Otrok ga ni poznal. Ni mu bil domač. Ni poskušal svojih korakov ob njegovi roki; ni plezal po njegovih koljenih, ni se z njim igral.

Če je vojna ali službena ločitev

daljša in če pride vmes družba z "nedolžnim poznanstvom", kakor se nekateri radi izražajo, se človek tudi na tisto navadi. Večkrat ga tako poznanstvo stane denar, kar gre na račun lastne žene in otrok; a sčasoma se tudi na to navadi.

Tako se začenja nezvestoba.

Tudi ljubezen sloni na navadi. Kjer te ni, "tam tudi ljubezen ne pride na svoj račun". Če mož in žena dalj časa ne živita skupaj, gredo lepi običaji in navade po vodi, odtujita se drug drugemu in tudi otrokom.

DR. A. TRSTENJAK
/Med ljudmi/

SVETA DRUŽINA

Fr. Janez Tretjak, O. F. M.,
Holy Family Slovene Mission,
51 Young Ave., W. Hindmarsh, S.A., 5007
(P. O. Box 159, Hindmarsh, S.A., 5007)
Telefon: (08) 46 9674

Raščica
na Dolenjskem,
rojstni kraj
Primoža
Trubarja

Mogel bi biti umetnina – in sem le zmazek.
Mogel bi biti oseba – in sem le lutka.
Mogel bi biti simfonija – in sem le zmešnjava neubranih glasov ter šumov.
Mogel bi biti čudoviita stavba – in sem le kup kamenja.
Mogel bi biti svetnik – in sem le klavrn polovičar.
In zvečer, (ko se zavem tega), bi se najraje zjokal.

(A. Pronzato)

"Živeti je treba naprej, čeprav izgubimo svoje najdražje," so Jasni dopovedovali in počasi se je vdala temu, česar pač ni mogla spreminiti.

Res je Jasna vse delo vzela nase, čeprav ji je bilo komaj petnajst let. Delala je s tolikšno skrbjo, da je sosede niso mogle prehvaliti. Očetu pa je bila po ženini smrti zares nedopovedljiva tolažba. Kot deklica ni kazala posebne privlačnosti, zdaj pa, ko se je razvila v dekle, je bila postavna in zelo lepa, da je očeta kar napihovalo od ponosa. Poleg tega je bila Jasna v šoli ves čas odličnjakinja in ni bilo naloge, ki ji ne bi bila kos.

Pri vsem tem pa je Jasna ostala skromna in zdelo se je, da se svoje lepote in nadarjenosti niti ne zaveda. Že od začetka se je vključila v veroučno skupino in ni zamudila nobenega sestanka in nobene prireditve. Z veseljem je sodelovala pri vsem, kar je bilo treba in rada je sprejemala naloge, ki so se jih druga dekleta otepala.

/Nadaljevanje sledi/

TOKRAT je pa Adelaida urednika in bralce pustila na cedilu. Zaman sem čakal z eno in pol stranjo, končno pa prazni strani izpolnil brez adelaidskega poročila.

Bolj kot prej razumem, kako je pokojni urednik o. Bernard "cvinal" (to je eden njegovih izrazov), ko sem mu jaz isto zagodel in melbournske tipkarije ni dobil pravočasno. Zdaj se mi vrača . . .

Upam, da prihodnjič le ne bo treba objaviti samo adelaidske glave z naslovom misijona. – Urednik

Priča težkih dni

Dopis s fotografijo je naše uredništvo prejelo s Koroškega in zanj hvala. Vsaj en grob tistih dni je rešen pozabe. Ga bo kdaj obiskal kdo avstralskih Slovencev in neznanecem prižgal svečko?

GLINJE (nemško Glainach) so majhna vas na Koroškem ob južnem bregu Drave, komaj tri kilometre oddaljena od Borovelj v vzhodni smeri. Vas je sedež istoimenske župnije (okrog tisoč duš), ki pa danes nima več svojega duhovnika in jo upravlja župnik iz Šmarjete v Rožu. Na tamkajšnjem pokopališču je lani skupina naših ljudi obiskala skupni grob šestnajstih beguncev iz Slovenije. Partizani so jih umorili 13. maja 1945 nad naseljem Otrovca, ki se nahaja med Borovljami in Glinjami. Grob so našli popolnoma zanemarjen in s plevelom poraščen, kar jih je strašno prizadelo.

Danes je grob očiščen in urejen in na njem je marmornata ploščica, obdana z verižno ograjo. Na plošči je vklesan napis:

TUKAJ POČIVA
16 BEGUNCEV IZ SLOVENIJE
– 13 MOŠKIH IN 3 ŽENSKÉ –
UMORJENIH 13. MAJA 1945
V REICHMANOVEM GOZDU.

Prav isto pove tudi nemški napis.

Po pričevanju ljudi iz Otrovca, so partizani ponoči 13. maja 1945 pripeljali v Otrovco s kamionom skupino šestnajstih ujetnikov in jih odvedli v bližnji smrekov gozdček nad vasico, ki je tedaj štela samo pet hiš. K najbližjemu sosеду so prišli po vrh in kopalno orodje. Nekaj časa pozneje so se odpeljali z istim kamionom, a brez ujetnikov.

Po tem dogodku so krožile med ljudmi v okolici govorice, da je v gozdu nad Otrovco slabo zasut grob partizanskih žrtev. To je spet in spet prišlo na ušesa Arnulfu Memmerju, tedanjemu župniku v Glinjah. Konec oktobra 1946 je hotel priti župnik do jasnosti glede teh govoric. Najel je grobarje in ti so kaj hitro odkrili v neblagoslovljenem gozdnem grobu šestnajst trupel, seveda že precej razpadlih. Mrliški pregled je ugotovil med njimi trinajst moških, delno v vojaških ter delno v civilnih oblekah, in tri ženske žrtve, od katerih je bila ena še mladoletno dekle od štirinajstih do šestnajstih let. Vse žrtve so imele na hrbtu z žico zvezane roke.

V tisti noči umora v Otrovci ni bilo slišati strelav.

Po vsej verjetnosti so partizani umorili žrtve s tem, da so jih obešali. Ljudje v okolici vedo povedati, da so si žrtve pred usmrtnitvijo morale same izkopati skupni grob. Partizanski sofer je v kamionu, ki je stal na cesti, ves čas pustil glasno teči motor, ki naj bi preglasil smrtne krike žrtev v bližini.

Župnik Memmer je preskrbel osem krst in v vsako so položili po dve žrtvi. Krste so zakopali v skupni grob na pokopališču v Glinjah, kjer zdaj vsaj v blagoslovljeni zemlji čakajo vstajenja.

Vprašanje je, kdo in odkod so bile te partizanske žrtve. Po nekaterih znakih bi bilo sklepati, da je bilo med njimi vsaj nekaj gorenjskih domobrancev, ki so se umikali čez Karavanke in pri tem naleteli na partizansko zasedo. Mladoletno dekle je po vsej verjetnosti bežalo v družbi matere ali očeta, ali pa obeh, in je tako vsa družina našla smrt. Tudi drugi dve ženski sta verjetno bežali skupaj s svojimi možmi ali pa zaročenci.

Pred dobrimi desetimi leti je prišel na Glinje starejši mož. Pravil je, da je iz Tržiča in da je zvedel, da leži njegov sin v skupnem grobu v Glinjah. Ko je stal ob grobu, je silno jokal, potem pa vzel iz žepa stekleničko blagoslovljene vode in grob poškrpil.

Pozivamo vse rojake po svetu, ki jih kdaj pot zanesa na Koroško, da obiščejo ta skupni grob v Glinjah pri Borovljah in položijo nanj šopek cvetja ali prižgejo svečo. To je verjetno edini grob naših ljudi, žrtev iz leta 1945, ki se nahaja na svobodni zemlji in je vsem dostopen. Ta skupni grob naj bo hkrati simbol za vse grobove po širni Sloveniji, katere sorodniki umorjenih žrtev ne smejo obiskovati, ali pa ne vedo zanje.

Kdor od vas, ki berete te vrstice, bi kaj vedel ali vsaj domneval, kdo in odkod so bili ti nad Otrovco umorjeni rojaki, naj to sporoči uredništvu katerega koli naših listov po svetu.

PREJŠNJE "MISLI" so prinesle članek o novi knjigi "Minister in pokoli", ki jo je v angleškem jeziku napisal zgodovinar **Nikolai Tolstoy**. V njej osvetljuje vračanje beguncev v smrt po končani vojni leta 1945 in seveda tudi našo vetrniško tragedijo. Tolstoya so ob priliki njegovega obiska Kanade slovenska društva v Torontu – Slovenski svet, Tabor in Vestnik – letos dne 17. junija povabila na slavnostno večerjo njemu v čast. Poročilo pravi, da se je pisatelj v govoru in nastopu pokazal kot zelo simpatična oseba, zelo skromen, vendar povsem podkovan strokovnjak o tragiki vračanja leta 1945. Mož trdno upa, da bo ta strašna krivica popravljena, kakor upa tudi na končno osvoboditev Rusije in ostalih vzhodnoevropskih narodov, usuzjenih po komunizmu.

Višek tega torontskega večera s Tolstoyem pa je bil to, ko so mu prireditelji predstavili tri slovenske Lazarje: Milana Zajca, Franca Dejaka in Franceta Kozina. To so trije živi pričevalci, ki so leta 1945 za las in kot po čudežu ubežali smrti iz množičnih slovenskih grobov. Njih pretresljive zgodbe je Tolstoy tudi sprejel v svojo zadnjo knjigo.

VERSKO ODDAJE ima v ZDA od več kot deset tisoč radijskih postaj približno tisoč postaj. Pripravlja in posreduje gledalcem verske oddaje tudi nad 200 televizijskih postaj. Po statistiki okrog 40 % severnoameriških družin sleherni mesec vsaj enkrat posluša ali gleda versko oddajo.

ALBANSKI novi predsednik Ramiz Alia želi kot naslednik proslulega, letos umrlega Enverja Hoxheja,

ohraniti Albaniji sloves prve popolnoma ateistične države na svetu. Že dvakrat je v kratkem času povabil mlade, naj okrepijo boj proti "preostankom anahronističnih ideologij in proti tujim vplivom". Po udaril je, da bo hudo prizadet socialistični družbeni sistem, če njegovih besed ne bodo vzeli resno. V načrtih Ramiz Alia je tudi gradnja stanovanjskih blokov z majhnimi stanovanji, kar pa se ne ujema s tradicionalnim izročilom velikih albanskih družin.

KAKOR AVSTRALIJA vedno bolj izgublja svoj prvotni anglo-saksonski značaj, tako tukajšnja katoliška Cerkev, zgrajena na irski tradiciji, v desetletjih po vojni izgublja svoj irski značaj. Pač neizogibne posledice množične emigracije na našo peto celino, ki je bila tako dolgo vase zaprt svet.

Med katoličani melbournske nadškofije jih je na primer 274.975 ali 32,6%, ki niso bili rojeni v Avstraliji in katerih materinski jezik ni angleški. Če k temu prištejemo še drugo generacijo, tu rojene otroke priseljenih družin, se gornja številka dvigne na 550.000, kar pomeni 63% vsega katoliškega prebivalstva melbournske nadškofije. Samo Italijanov je vključno s tu rojenimi otroki med katoličani v mejah melbournske nadškofije 25,4%. To so številke, ki bi jih Cerkevno vodstvo moralo vzeti v poštev, pa mnogokrat pri važnih odločitvah nanj niti ne mislijo.

Med melbournskimi katoliškimi priseljenci je 25 različnih narodnostnih skupin, katere ima na skrbi 45 emigracijskih duhovnikov.

Številka za druge nadškofije in škofije širne Avstralije nimam, a slika ni dosti drugačna. Obraz avstralske katoliške Cerkve je res pestro multikulturnen, četudi je to včasih tako težko priznati...

VEDNO VEČ je kršitev verske svobode po svetu, je izjavil v pogovoru za Radio Vatikan profesor Angelo Almeida Ribeiro, ki je bil več let portugalski zastopnik pri komisiji za človekove pravice Organizacije združenih narodov (OZN). Zdaj pa ga je OZN izbrala za posebnega poročevalca zatiranja verske svobode. Poleg te naloge je ta portugalski odvetnik tudi pooblaščen iskati ustrezne rešitve in podpirati dialog med verskimi skupnostmi in veri nenaklonjenimi vladami.

STOLETNICO KIPA SVOBODE so letos praznovali Združene države Amerike, ki že celo stoletje z otočka pred newyorškim pristaniščem pozdravlja novodošle priseljence. Veličastni kip, sestavljen iz bakrenih plošč, je bil dar Francije in je postal znamenje upanja za milijone beguncev in izseljencev iz vseh koncev sveta, ki so in še iščejo zavetja v ZDA. Tudi papež je ob tem jubileju izrekel nekaj pozdravnih besed. Izrazil je željo, da bi bil kip ne samo simbol

E. Z. OFFICE MACHINES

Zastopnik podjetij Olympia in Adler strojev se melbournskim Slovencem priporoča za prodajo novih in starih pisalnih, računskih in podobnih strojev vseh znamk. Izvršujemo vse vrste popravil!

V zalogi imamo slovenske črke ČZŠ, ki jih Vaš pisalni stroj morda še nima.

EMIL ZAJC

1 Yarra Court, N. DANDENONG, Vic. 3175
Telefon: 795 6937

**DRAGI ROJAKI,
POTUJETE
V EVROPO?**

Na pragu domovine, sredi stare Gorice, ob drevoledu Corso Italia, Vas pričakujemo v **PALACE HOTELU**, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvnim TV, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejše udobje po zelo ugodnih cenah: samska soba 43 avstr. dol., dvoposteljna 56 avstr. dol. Gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija.

V **PALACE HOTELU** bo poskrbljeno za Vaše čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa Vam bo osebno izrekel rojak **VINKO LEVSTIK**

**34170 GORIZIA-GORICA,
Corso Italia 63 (ITALY)**

Tel. (0481) 82166/Telex 461154 PAL GO I

**PALACE
HOTEL**

**VAŠ HOTEL!
DOBRODOŠLI!**

upanja temveč tudi v prihodnosti znamenje vere mnogih novih priseljencev in vseh prebivalcev ZDA.

Kip Svobode so za stoletnico renovirali in je obnova stala težke milijone. Gotovo bo zlasti ob tej jubileju privabil na tisoče obiskovalcev in občudovalcev. V njem se lahko povzpneš v glavo, ki ima prostora za 45 ljudi naenkrat in čudovit razgled skozi okna v kroni. V stegnjeni desnici pa lahko prideš tudi na plemenico, ki jo roka drži. Okrogli balkon plamenice ima prostora za dvanajst ljudi naenkrat.

MEDTEM, ko bogokletni film "Zdrava Marija" po svetu in tudi pri nas v Avstraliji skuša uničiti iskren otroški odnos vernika do Marije, je žel življenjepisni film sv. Male Cvetke, "Thérèse", posebno nagrado na letošnjem 39. evropskem filmskem festivalu v Cannesu. Francoski režiser Alain Cavalier je vlogo svetnice (sv. Terezija je postala karmeličanka pri petnajstih letih in je umrla kot 24-letna) zaupal učenki srednje glasbene šole, ki jo je odigrala naravno in prepričljivo, četudi nikdar prej ni bila pred filmsko kamero. "Življenje svete Terezije je bilo zame že od nekdaj izziv," je povedal režiser. "Kdo je bila ta dekle, ki je postala tako slavna, čeprav je živele skrito? V filmu sem hotel prikazati življenje karmeličank, ki se prostovoljno zaprejo, da bi bile tako bolj odprte za potrebe sveta..."

Filmska umetnost lahko človeka dviga in vzpodbu-

ja k lepšemu in boljšemu, ali pa ga kvari in pogublja. Žal je danes v modi to zadnje...

INDIJANEC je postal škof v mestu Gallup, v ameriški zvezni državi New Mexico. Nad pet tisoč Indijancev iz rodu Navajo se je zbralo za to izredno slovesnost okrog svojega nadpastirja. Škof Donald Pello te je iz indijanske jezikovne skupine Algonkinov in je preživel mladost v skrajni revščini, ker je oče zapustil družino. Za svoje škofovsko geslo si je izbral besede apostola Pavla: "Krepite drug drugega!" Posebno skrb bo posvetil svojim bratom "rdečkožcem" in jim bo – kot je dejal – "pomagal odkriti našo indijansko samobitnost in jo tudi živeti". Indijancev je po ZDA približno poldrugi milijon.

MATI TEREZIJA je v New Yorku odprla hišo, kjer bodo njene sestre skrbele za bolnike, ki so se okužili z AIDS-om. Je pa omenila, da bi raje zanje našla primernejšo zgradbo, kjer bi ne bili tako osamljeni. Za te bolnike je najtežje, ker se jih vsi izogibajo, kakor svoj čas gobavcev. Za to novo bolezen še ni zdravila in vsakdo se boji okužbe; končno še niso niti dognali vsi načini, kako se človek more okužiti.

Sleherna zdravniška konferenca govori o tej bolezni in poudarja nemoč v borbi proti njej. Vzelo bo še veliko let, da bo končno uspelo najti primerna zdravniška sredstva. Do takrat pa napovedujejo tisoče žrtev...

KOTIČEK NAŠIH MLADIH

Dragi striček! Moje prvo pismo je kratko. Bo kaj prostora za njega v Kotičku? Zelo bom vesel, ko ga bova z mamó prebrala. Z njo vedno preberem Kotiček, včasih se naučim pesmico (če ni pretežka) in se tako učim slovensko.

Lepo pozdravljam vse Kotičkarje! — Robert Milič, 12 let, Benala, Vic.

DRAGI OTROCI!

Drugič to leto se z Galerijo mladih ustavimo v Sydneyu. Slika predstavlja šestnajstletno LOLITO ŽIŽEK, ki je poznana tudi v našem sydneyskem verskem središču in o kateri je zadnji čas kar precej pisnija. Omara ob njej na sliki, polna trofej, priča o njenih atletskih uspehih, ki jih je bilo v šestih letih športnega udejstvovanja kar veliko. Pa naj nam sama pove:

“Med svoje najvažnejše uspehe štejem: Tretje mesto pri teku z zaprekami na 80 metrov pri ‘Combined N. S. W. High School Championships’. V isti disciplini sem pozneje pri tekmovanju najboljših atletov vseh privatnih in državnih šol v N. S. W. (Pulsar Quartz Games) dosegla drugo mesto in prejela srebrno medaljo. Svoj športni klub (AK Reversby Workers) sem zastopala pri več tekmovanjih za najboljšega atleta starostne skupine in pri skoku v višino osvojila

SVOJ JEZIK CENIMO!

Zatajil Peter je Gospoda, prisegal, da ga ne pozna; izdal je Judež učenika za pest kovanega srebra.

Podoben Simonu je človek, ki jezik materin taji in meče ga čez plot sosedov, še preden ve, kaj zanj dobi.

Podoben je Iškariotu, kdor jezik materin izda in tujerodnemu sosedu za skledo leče ga proda.

Naš jezik je nad vsako ceno, saj ne odtehta ga srebro. Zato nikdar ga ne tajimo, nikar ga ne prodajajmo!

Ludovik Ceglar

zlató medaljo ter bronasto v teku na 100 metrov. Leto 1983 je bilo moje zadnje leto v ‘Little Athletics’, ki sem ga zaključila s prvim mestom v N. S. W. (tek 60 metrov z zaprekami), kar je bil tudi nov rekord, dalje s prvim mestom v skoku v višino in s tretjim mestom v teku na 100 metrov. V klubu sem bila imenovana za ‘Best Athlete for 1983’. Pri prvem tekmovanju 1985 — ‘N. S. W. Age Championship’ sem zmagala v teku z zaprekami na 90 metrov in bila druga pri teku z zaprekami na 200 metrov. Po tem uspehu sem bila izbrana za državno reprezentanco N. S. W. pri tekmovanju ‘Australian Championship Competition’. Tu sem dosegla prvo mesto v teku z zaprekami na 90 metrov. Uspeha sem bila zelo vesela, ker sem bila v finalni tekmi edina zastopnica N. S. W. To leto sem bila tudi izvoljena za ‘Junior Sports-person of the Year’...”

Lolita se je letos udeležila tekem za atletsko prvenstvo Slovenije v Postojni. Kot avstralska državljanka seveda izven konkurence in brez pravic dobiti medaljo. Po rezultatu je dosegla drugo mesto v teku z zaprekami na 100 metrov, v teku na 100 metrov pa tretje. Upajmo, da bo dobila medaljo, ko se ji bo uresničila želja, da bo zastopala Avstralijo na bodočih olimpijskih igrah in na igrah Commonwealtha. To ji želimo iz srca in tudi, da bi vedno ostala zavedna Slovenka. Saj Lolita slovenščino dobro obvlada in se s sobotnim poukom pripravlja na slovensko maturo.

MELBOURNE, VIC. — Dragi Slovenci, prijatelji! Naj spet objavim, kar sem zaprosila že v majski številki MISLI: Zbiram podatke o Slovencih v Avstraliji. Zanimajo me odhodi iz Slovenije, življenje v begunskih taboriščih (kampi) in prihodi v Avstralijo. Niso mi potrebna ne Vaša imena, ne imena krajev v Sloveniji, kjer ste bili doma. Skušam le zbrati čim več različnih podatkov in jih potem urediti v povest. Obračam se na Vas vse, dragi Slovenci, če mi lahko pomagate in sodelujete, ko Vas vprašam, oz. da odgovorite vprašanja na vprašalni poli, če Vam jo dam ali pošljem. Ne bom uporabila Vaših odgovorov v zle namene, le kot osnovo za svoje delo.

Zahvaljujem se Vam za Vaše sodelovanje — Draga Gelt.

Op. ur.: MISLI imajo na razpolago omenjene vprašalne pole in bodo rade posredovale med učiteljico Drago Gelt in bralci, ki bi ji bili voljni pomagati s svojimi begunskimi oz. izseljenskimi podatki.

ALICE SPRINGS, N. T. — Čas je, da spet poravnam naročnino, ostalo pa naj bo za Sklad.

Tukaj pri nas ni nič novega. Slovencev ni, kot veste tudi pri upravi Misli. Ali pa imate kakega naročnika celo v našem koncu Avstralije, da še jaz ne vem za njega. Smo pač nekje Bogu za hrbtom, kot smo rekli doma. . .

Ker zbirate podatke o pokojnih: nedavno sem slišal, da je tukaj v Alice Springs umrl neki Slovenec, a to naj bi bilo že pred kakimi osmimi leti. Ime mu je bilo Janez (John so ga klicali Avstralci), star je bil menda 32 let, doma pa nekje na Dolenjskem. To je pa žal vse, kar sem mogel doslej dobiti o njem za Matico mrtvih, ki jo Vi zbirate. Če bom imel srečo in zvedel o njem kaj več, Vam bom rade volje posredoval.

Iskrena zahvala za tiskano slovensko besedo, ki nas vsaki mesec obišče in zares razveseli. Lepe pozdrave Vam in vsem Slovincem širne Avstralije! Vaš rojak — Peter Kern.

Prav lepa hvala, dragi Peter, za sporočilo o mrtvem rojaku. Bolje nekaj, kakor nič. Za precej rojakov

Priporočljivo je, da imate rojstne-krste, poročne liste in dokumente o šolanju ter svoji strokovni izobrazbi uradno prevedene v angleščino.

SAVO TORY J.P.

TRANSLATOR, MEMBER F.I.T.

25/14 Kidman St., COOGEE, N. S. W. 2034

Tel.: (02) 66 57781

je uradno priznan tolmač in prevajalec s 40-letno prakso.

Poslužite se njegove usluge po zmerni ceni!

v Matici mrtvih sprva tudi sam nisem imel kaj prida podatkov, pa sem jih kasneje dopolnil. Morda bi pri upravi pokopališča našel kaj več o tem Janezu.

Alice Springs res nima Slovencev. Poleg Kernovih mi je znana le Mezinčeva Lidija iz Mt. Gambierja, ki je kot bolničarka odgovorna za otroški oddelek bolnišnice vašega kraja. O njej je pisal Kotiček naših mladih letošnje majske številke MISLI. Se je že srečala z vašo družino? Pozdrav! — Urednik.

CARINA, QLD. — Pa naj se spet oglasim! Prav z zanimanjem sem prebral članek g. Lajovica "Na Trubarjevem grobu", kakor tudi članek o Trubarju v zadnji številki. Torej so slovenski izseljenci v Nemčiji s svojimi duhovniki poromali za 400-letnico smrti na grob očeta slovenske knjige. Prav je tako! Če mi bo uspelo, da bova z ženo še enkrat obiskala Evropo, se bom prav gotovo ustavil tudi v Tubingenu in Derendingenu.

Za konec junija smo imeli popis prebivalstva, avstralski census. Marsikomu ni znano, da se popis vrši na podlagi zakona iz leta 1905 vsakih pet let. (Iz dober pred ureditvijo Avstralije v eno državno telo leta 1901, ko je bila naša celina še razdeljena kot angleška kolonija na šest samostojnih ozemelj, imamo še tudi cel kup zakonov, ki so sicer že "zarjaveli", a še vedno veljavni.) Zanimivo je, kako so v detinskih letih Avstralije popis prebivalstva izpeljali. Prebivalci so se morali zbrati na kakem javnem prostoru in tam je bilo preštevanje. Za takratno dobo je mogel bito to pač edini način, saj je vladala še precejšnja nepismenost, nezrelost, pa tudi število prebivalstva je bilo še zelo nizko. Ob združitvi v federacijo leta 1901 je bilo avstralskega prebivalstva komaj 2 do 3 milijone. Obsežne pokrajine so bile še nenaseljene, kar je seveda

Se želite naučiti voziti avto?

ŠOFERSKI POUK

Vam z veseljem nudi

"FRANK'S AVTO ŠOLA"

32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST,

N.S.W., 2165

Telefon: 72 1583

SYDNEYSKIM ROJAKOM

nudi

BOLOGNA SMALLGOODS

Telefon
728 1717

7 QUEST AVE.
CARRAMAR, 2163

sveže meso, kvalitetno suho meso,
raznvrstne salame in druge mesne izdelke.

Za razne priložnosti po naročilu
spečemo tudi celega prašička.

Hitra in brezplačna dostava.

Obrnite se na nas!

Priporoča se lastnik podjetja

J. & A. ŠKRABAN

še danes v puščavski osrednji Avstraliji. A tok časa spreminja vse, tudi nas.

Da stvar ne zastari, bi pa le rad še nekaj dodal k temu, kar sem napisal v junijsko številko o sv. Klimentu Ohridskem ob priliki izdaje njegove spominske znamke. (Kar po treh operacijah v desetih mesecih se fizično še ne morem udeleževati, pa "zabijam" čas s prebiranjem svoje knjižnice. Trenutno prelistavam življenje in delo slovanskih blagovestnikov Cirila in Metoda izpod peresa dr. F. Grivca.) Sveti Kliment se je pridružil sv. Metodiju že v rani mladosti, torej že pred odhodom svetih bratov na delo med Slovane. Spremljal ju je v Rim in tam prejel svečeništvo. Zgodovina sklepa, da je imel drugačno krstno ime, tega pa si je privzel po najdenju in prenosu relikvij sv. Klementa Rimskega. Po smrti sv. Metodija je Kliment skupaj z moravskim knezom Gorazdom nastopil kot

Melbournskim Slovincem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

VIZZINI MEMORIALS

Proprietor: Giovanni Verga

9 TRAWALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509

doma: 478 5375 in 4657060

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.

Garancija za vsako naše delo!

voditelj moravsko-slovanskih duhovnikov, po izgonu Gorazda pa je bil edini voditelj Metodijevih učencev, ki so se morali z njim vred umakniti in ob Ohridskem jezeru nadaljevati svoje poslanstvo. Klimentove vodstvene zmožnosti je spoznal bolgarski knez Boris in mu poveril nalogo, da pripravi vse potrebno za ustanovitev slovanske cerkvene uprave v Bolgariji.

Zgodovina je res zanimiva. In kljub stoletjem še vedno odkrijejo kaj novega in rešijo pozabe. Bog vedi, kaj bodo pisali o naši dobi čez – recimo – tisoč let? Če bo ostalo kaj in komu pisati . . .

Lepe pozdrave iz Kraljičine dežele! – Janez Primožič.

BEECHWORTH, VIC. – Prav je, da se od časa do časa oglasim. Poravnati moram svoj dolg in dodati nekaj za sklad Misli. Mi zunaj na deželi najbrž še bolj čutimo, kaj nam naš domači mesečnik pomeni. Misli komaj čakam in jih v redu prejemam, pa tudi z velikim veseljem do zadnje vrstice prečitam. Veliko je v njih zanimivega in podučljivega. Brez tega vsakomesečnega gosta si ne morem predstavljati življenja. Nekaj važnega bi manjkalo, povezave s slovensko skupnostjo širne Avstralije bi ne bilo več. . . Pater urednik, le vztrajajte in še dolgo vrsto let urejajte in nam pošiljajte Misli! – Valerija Pančur.

MAROOCHYDORE, QLD. – Pošiljam vam naročnino, ostalo za sklad. Saj ne bi rada, da bi mi ustavili Misli, ki mi pripravijo vsaki mesec veliko veselje.

Sem čakala, da Vam bo kdo drugi sporočil, tako pa moram povedati še tole: Lansko leto 25. maja je bilo na televiziji, da je policija nekje blizu Brisbana

SLOVENIAN FUNERAL SERVICE

Funerals of Distinction Pty. Ltd.

A.F.D.A.

724 5408

17 Railway Parade, Fairfield 2165

72 3093

Sydneyskim Slovincem v času žalovanja 24 ur dnevno na uslugo: v velikem Sydneyu, na deželi, v Canberri A.C.T., kakor tudi pri meddržavnih ali prekomorskih prevozih pokojnih.

KDO BI VEDEL POVEDATI . . .

. . . kje v Avstraliji živi LOVRENC (Lorenz ali Lorenzo) STANEK, rojen 21. julija 1931, Hrastje, Gornja Radgona. Zadnjikrat se je oglašil domačim leta 1974, ko je bival na naslovu 65 Great Buckingham Street, Redfern (Sydney), N. S. W. Po njem poizvedujejo preko Rdečega Križa. Urad RK se je obrnil na nas za pomoč pri iskanju, ki je bilo doslej brezuspešno.

Slehermo novico o pogrešanem bo uredništvo hvaležno sprejelo.

našla mrtvega ali ubitega moškega. Ime je bilo slovensko: JANEZ BRATOŠ. Takoj sem si zapisala, da ga ne pozabim. In sklenila sem, da Vam ob priliki sporočim, če nihče drugi ne bo. Jaz več o pokojnem ne vem. Morda bi ga kdo drugi rojakov tu v naši deželi poznal in vedel od kod je.

Lepe pozdrave! — Rozalija Antolin.

Hvala za sporočilo! Brisbanske rojake naprošam: če bi kdo vedel kaj o pokojnem, mu bom za podatke hvaležen. — Urednik.

MELBOURNE, VIC. — Ponovno naročam Misli. Pred leti sem jih dobival, pa se niti več ne spomnim, kdaj so izostale. Morda ob selitvi. Vem pa, da sem se včasih jezil nanje, ker sem bil le ekonomski begunec, v ideologiji pa popoln brezbriznež. Držal sem tisto, kar so basali vame vsa šolska leta . . . Zdaj sem se vrnil iz prvega obiska domovine — razočaran, zagrenjen in zaskrbljen za svoj narod. Po mestnih ulicah sem slišal več tuje kot pa domače govorce. Vedno več je v Sloveniji ljudi z juga in kako so oblastni! Samo spraševal sem se, kaj dela slovenska oblast, da je pri vsem tem potujčevanju brezbrizna.

Od prijatelja sem dobil nekaj številčk Misli in videl, da še držite premočrtno smer pokojnega urednika p. Bernarda. Pred leti ne bi mislil, da bom prav zaradi tega spet naročil naš avstralski list. In če sem takrat ob prenehanju prejemanja Misli ostal še kaj dolžan, mi samo sporočite, pa bom rad povrnil.

S slovenskimi pozdravi! — N. N.

Dobrodošli med bralci! Na dolg pa pozabite! — Ur.

Melbournskim rojakom je na uslugo

ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN
LUBI PIRNAT

18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.
Telefon: 288 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.
Full denture service and repairs.

Urarsko in zlatarsko podjetje

Alexander

WATCHMAKER and JEWELLER
190 Church Street (vokal Macquarie St.)
Parramatta, N. S. W.
Telefon 633 1384

vam nudi 10% popusta pri vsakem nakupu, 20% pa na vsa popravila ur in zlatnine ter šest mesecev garancije.
Engraving imen brezplačno.

HANDMADE JEWELLERY DESIGNED AND
MADE IN OUR OWN WORKROOM.

Sydneyski rojaki, pridite in se sami prepričajte o ugodnih pogojih. — Priporočata se

E. & C. ROBNIK

REŠITEV križanke julijske številke:

Vodoravno: 1. doba; 4. komar; 8. voda; 9. Iza; 10. at; 11. last; 14. kaj; 16. radirka; 18. ve; 19. on; 20. uraden; 23. zaspano; 24. starki; 27. AG; 29. to; 30. analist; 33. akt; 35. kadi; 36. O.K.; 37. Eva; 39. ziba; 41. (po pomoti 40.) okraj; 42. jata.

Navpično: 1. dota; 2. od; 3. balinar; 4. kitara; 5. Oz; 6. mak; 7. rojen 8. vara; 12. ar; 13. skupina; 15. Avel; 17. doza; 21. analiza; 22. dogi; 24. skakaj!; 25. staro; 26. tok; 28. otka; 31. A(nno) D(omini); 32. soba; 34. ter; 38. VA; 40. It(alijanski).

Rešitev so poslali: Lidija Čušin, Sestre Slomškovega doma, Jože Grilj, Milan Prešeren, Anica Buchgraber, Irma in Slavko Ipavec, Slavko Koprivnik, Sestri v Baragovem domu, Francka Anžin in Marija Špillar, Vinko Jager, Janko Šeme, Ivan Podlesnik.

Izžrebana je bila Anica Buchgraber.

* * *

Neka gospa je vprašala Einsteina, kakšna je razlika med časom in večnostjo. Odgovoril je: "Gospa, če bi imel čas, bi vam to razložil, a minila bi cela večnost, preden bi vi to razumela."

Priporočam se Slovincem
vzhodnega dela velikega Melbourn
za vsakovrstna avtokleparska dela,
avtobarvanje in podobno.

Popravljamo zasebno in za vse večje zavarovalnice.

A. V. MOTOR BODY REPAIRS
1/117 LEWIS RD., WANTIRNA SOUTH, 3152,
VIC. — Telefon delavpice 221 5536

TOWING SERVICE 24 ur dnevno
na telefonu 221 5757

ali pa doma — 232-4314

Rojak VOJKO VOUK

HEIDELBERG CABINETS PTY. LTD.

FRANK ARNUŠ

Priporočamo se melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva po zmerni ceni.

7 LONGVIEW COURT,
THOMASTOWN 3074
(Bundoora Industrial Park)

TEL.: 465 0263
A.H.: 459 7275

TUDI S KISLIM OBRAZOM SE DA SMEJATI . . .

/Uvoženo iz domovine/

+ *Ljudje so zelo prilagodljivi, njihovi želodci pa nekaj manj.*

+ *Ni vse tako črno kot pravijo. Tako je na primer treba podražitev volne razumeti kot borbo proti nepotrebnemu predenju.*

+ *Argentinci so svoj denar zamenjali in ga, bogvedi zakaj, imenovali – AVSTRAL. In se še naprej sekirajo zaradi inflacije. Pa imenujmo mi naš dinar – KEN-GUR! Morda bo poskočil.*

+ *Mi praznujemo zmage – znanjci bodo poraze!*

+ *Ko boste stali in čakali v katerikoli vrsti, naj vas hladi občutek, da imate čas.*

+ *Poznam ljudi, ki bi se morali roditi kot dvojčki, saj so za enega preveč neumni.*

+ *Le kako je mogoče, da smo v tako slabem položaju, da tako malo naredimo in še manj zaslužimo, ko pa vendar vemo, da smo sposoben, priden in bister narod?*

+ *Cerkev smo ločili od države, ker hoče imeti država svoje bogove.*

+ *Človek je naše največje bogastvo. A tudi gradbeni material ni ravno drobiž.*

+ *Teorija o odmiranju države ima eno samo bistveno pomanjkljivost: ne predvideva, kam ob odmrtnju države s številnimi državniki.*

+ *Napake malih stanejo manj, samo plačati jih je treba dražje.*

+ *Čudežne ozdravitve gospodarstva ne bo – vere vanj tudi ni in še ta peša!*

+ *Vsi so delali kot konji, samo osli so še naprej rigali.*

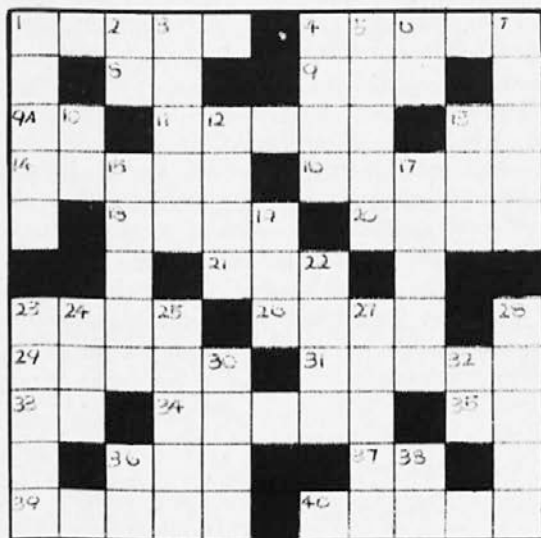
+ *Luknja pri luknji, a še vodo drži – naših čudežnih 7000 zakonov in predpisov!*

Križanka (Ivanka Žabkar)

Vodoravno: 1. malovredna drobnarija; 4. šivalni material (dvojina); 8. mednarodna kratica za jugovzhod (southeast); 9. prvo žensko ime; 9A. osebni zaimek; 11. dela na slepo, preveč si upa; 13. mednarodna kratica (iz lat.) za isti, isto; 14. dobri duh; 16. znano žensko ime; 18. grški bog ljubezni; 20. zaključek molitve; 21. privlačnost, čar; 23. enota za papir; 26. naravno večanje; 29. okrog; 31. podnebna žival; 33. kazalni zaimek; 34. vrsta pastirja; 35. reka v Sibiriji, tudi predlog; 36. vprašalni zaimek; 37. predlog; 39. poseben poklic med mornarji; 40. neroda, ki v skupini druge vznemirja.

Navpično: 1. rokodelec težke vrste; 2. glavna karta; 3. dolžinska mera; 4. skrb za zdravje osebe; 5. žensko ime; 6. kazalni zaimek; 7. prevaran, prepuščen neprijatelju; 10. veznik; 12. dejanje pred ropanjem hiše; 13. led v angleščini; 15. izrek, življenjski moto; 17. posedovati; 19. mlečni izdelek; 22. naglavno pokrivalo; 23. manjši od reke; 24. človekovo okno v svet; 25. ime rastline z mesnatimi, bodičastimi listi; 27. natančen, veliko zahteva; 28. del šolskega razreda; 30. trščica; 32. mednarodna kratica za družbo; 36. kratica za eno dolžinskih enot; 38. pritrdilnica.

Rešitev pošljite do 6. septembra na uredništvo!

“Prosim, ali imate vžigalico?”

“Žal ne. Imam pa vžigalnik.”

“Hvala! Tako redkih zob pa spet nimam.”

Ivanka Žabkar

“To pa je bila slaba gostilna: juha preslana, zelenjava prekisla, meso trdo . . .” – “In ko bi tako hitro ne odšla, bi morala vse to še plačati!”

KRAŠKI IZLIVI – Pesmi Marcele Bole, Melbourne. Cena 7.– dol.
ISKANJE – Pesmi Petra Košaka, Melbourne. Cena 3.– dol.
CVET LJUBEZNI – Pesmi Ivana Lapuha, Melbourne. Cena 4.– dol.
SVETO PISMO NOVE ZAVEZE v prikupni žepni izdaji. Z opombami in kratko razlago težko razumljivih mest. Cena 6.– dolarjev.

KRISTJAN MOLI je naslov molitvenika s 305 stranmi. Cena 5.– dol.
HVALIMO GOSPODA je zbirka ljudskih cerkvenih pesmi (z notami) v obliki molitvenika, z dodatkom stalnih mašnih in drugih molitev. Cena je 5.– dol. Ista pesmarica v skrajšani obliki stane 2.– dol.

HOJA ZA KRISTUSOM je knjžica v obliki molitvenika, ki obsega nesmrtnne spise Tomaža Kempčana. Cena 5.– dolarjev.

SHEPHERD OF THE WILDERNESS – Angleški življenjepis misijonarja Baraga v žepni izdaji. Spisal Bernard J. Lambert. Cena 2.– dol.

DREAM VISIONS – Cankarjeva knjiga "Podobe iz sanj" v odličnem angleškem prevodu. Slovenian Research Center, USA. Cena 11.– dol.

MEN WHO BUILT THE SNOWY – O življenju ob graditvi Snowy Mountains projekta napisal v angleščini Ivan Kobal. Cena 8.– dol.

THE GLIMMER OF HOPE (Svit upanja) – Izšla v angleškem jeziku v samozaložbi pisca Jožeta Komidarja, N.S.W. Obsega spomine na Loško dolino med revolucijo in razmišlja o komunizmu. Cena 6.– dol.

THE SLOVENIANS FROM THE EARLIEST TIMES – V angleščini je napisala slovensko zgodovino Dragica Gelt. S številnimi slikami opremljena knjiga je izšla v Melbournu. Cena 20.– dolarjev.

Imamo še več knjig našega matičnega, zamejskega in zdomskega trga.

LEPOTE SLOVENSkih CERKVA je monumentalna knjiga z 283 barvnimi posnetki. Avtor slik je Jože Anderlič, besedilo pa je napisal dr. M. Zadnikar. Cena 49.– dol.

GORIŠKE MOHORJEVKE za leto 1986 so že pošle, **CELOVŠKE** pa so še na razpolago. Štiri vredne knjige za ceno dvajset dolarjev. Sezite po njih, dokler jih imamo!

SLOVENIAN HERITAGE (I) je že pošla in čakamo novo pošiljko, če je še na razpolago v ZDA.

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

pozdravlja vse rojake
in bralce MISLI
s prirčnim vabilom:
**KADAR SE MUDITE
V CANBERRI,
OBISČITE NAS!**

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš DOM, poznan pod imenom TRIGLAV, na Irwing Street, PHILLIP (CANBERRA), A. C. T., je odprt gostom vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikega petka in večera božične vigilije) od 11.30 a.m. do 11.45 p.m.

Naš bar je odprt od 11.30 dopoldan dnevno ter nudi tudi številne slovenske pijače. Kuhinja servira okusno domače pripravljeno hrano vsak dan od šestih do devetih zvečer, ob nedeljah pa tudi od poldne do druge ure in od šeste ure zvečer.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSLEM DOMU!

Pri nas Vam bo tudi vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

VAŠA DOMAČA
TURISTIČNA
AGENCIJA
DONVALE TRAVEL

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Victoria 3109

Telefon: 842 5666
(vse ure)

Vabimo Vas, da obiščete našo pisarno, ki ima lastni prostor za parkiranje. Ali pa nas pokličite po telefonu in PRIDEMO NA VAŠ DOM, če je tako ugodnejše!

Z nasveti pri načrtovanju in pri urejevanju Vašega potovanja po Avstraliji ali preko morja
(pri nabavi potnih listov, viz, raznih drugih dokumentov, finančnega posojila,
zavarovanja, fotografij za potne liste . . .)

VAM JE NA USLUGO

ERIC IVAN GREGORICH
DONVALE TRAVEL

1042—1044 Doncaster Road, EAST DONCASTER, Victoria 3109
Telefon: 842 5666 (vse ure!)

Ime GREGORICH je med viktorijskimi rojaki že od leta 1952 dobro poznano
in na uslugo vsem, ki se odpravljajo na potovanje.

PARI, KI NAČRTUJETE POROČNO POTOVANJE, STOPITE V ZVEZO Z NAMI!
UREJAMO TUDI POTOVANJA PO AVSTRALIJI, V NOVO ZELANDIJO,
BALI, SINGAPUR, HONGKONG,
ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIŠKE, KANADO
TER SEVEDA KAMOR KOLI V EVROPO IN NA VSE STRANI SVETA.

Ne pozabite ime ERIC IVAN GREGORICH!
Priporočamo se in Vas ne bomo razočarali!

— — —
SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

Zelo ugodna ekonomska prilika za obisk lepe rodne domovine.
Obrnite se na nas za podrobnejša pojasnila!

